

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK
HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

HÄLSO- OCH SJUKVÅRDEN
VID MARINEN

ÅR 1935

AV

MARINÖVERLÄKAREN

STOCKHOLM 1936
ISAAC MARCUS BOKTRYCKERI-AKTIEBOLAG

INLEDNING

TILL

**Hälso- och sjukvården vid marinen / Marinöverläkaren. – Stockholm, 1912-1943. - (Sveriges officiella statistik).
Täckningsår: 1911/12-1942.
1911/12-1942 med innehållsförteckning på franska. –
1911/12-1912/13 även med sammanfattning på franska.**

Föregångare:

Bidrag till Sveriges officiella statistik. K, Hälso- och sjukvården. 1, Sundhetskolligii underdåniga berättelse för år ... – Stockholm : Norstedt, 1864-1912. - Sundhetskolligium ersattes 1879 av Medicinalstyrelsen.
Täckningsår: 1861-1910 = Ny följd 1-50.

Efterföljare:

Hälso- och sjukvård vid försvaret / Försvarets sjukvårdsförvaltning. – Stockholm : 1944–1970. – (Sveriges officiella statistik).
Täckningsår: 1943-1969.
Årg. 1943-1944 med titel: Hälso- och sjukvård vid försvaret och veterinärvård vid armén.

Översiktspublikation:

Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och del II publicerade t.o.m. år 1950 / Statistiska centralbyrån. – Stockholm, 1960.
Tab. 157. Militära sjukvården 1903-1947.

Hälso- och sjukvården vid marinen. År 1935. – (Sveriges officiella statistik).
Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB) 2011.

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK
HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

HÄLSO- OCH SJUKVÅRDEN
VID MARINEN

ÅR 1935

AV

MARINÖVERLÄKAREN

STOCKHOLM 1936
ISAAC MARCUS BOKTRYCKERI-AKTIEBOLAG

INNEHÅLLSFÖRTECKNING.

A. Berättelse.

	Sid.
1. Läkarpersonalen	9
2. Sjukvårdspersonalen	10
3. Sjukvårdslokalerna	10
4. Sjukvårdsmaterielen	12
5. De sanitära förhållandena i land	12
6. De sanitära förhållandena till sjöss	13
7. Organisationsfrågor	15
8. Sjukligheten å örlogsstationerna	17
9. Verksamheten å flottans sjukhus	20
10. Sjukligheten ombord	20
11. Sjukligheten vid kustartilleriet	21
12. Tandvården	22

B. Tabeller.

Tab. 1 a. Sjukligheten å örlogsstationerna inom flottans stam	25
» 1 b. Sjukligheten bland arbetare vid örlogsstationerna	25
» 2. Sjukligheten bland värnpliktiga vid örlogsstationerna	26
» 3 a. De viktigaste sjukdomsgrupperna bland stam och beväring å örlogsstationerna ..	26
» 3 b. De viktigaste sjukdomsgrupperna bland arbetare å örlogsstationerna	27
» 4. Döda och dödsorsaker å örlogsstationerna (arbetare undantagna)	28
» 5 a. Avskedade tillhörande stammen på grund av sjukdom och yttre skador vid flottan	28
» 5 b. Till krigstjänst oförmögna värnpliktiga på grund av sjukdom och yttre skador	28
vid flottan	28
» 6 a. Vårdade å flottans sjukhus i Karlskrona, medicinska avdelningen	29
» 6 b. Vårdade å flottans sjukhus i Karlskrona, kirurgiska avdelningen	34
» 7 a. Uppgift från flottans sjukhus i Karlskrona angående operativt behandlade sjuk-	30
domsfall och utförda operationer å intagna patienter	30
» 7 b. Uppgift från flottans sjukhus i Karlskrona angående operativt behandlade sjuk-	42
domsfall och utförda operationer å ej intagna patienter	42
» 8. Sjukligheten under flottans övningsexpeditioner	43
» 9. De viktigaste sjukdomsgrupperna under flottans övningsexpeditioner	44
» 10. Döda och dödsorsaker under flottans övningsexpeditioner	44
» 11. Sjukligheten inom kustartilleriets stam	46
» 12. Sjukligheten bland värnpliktiga vid kustartilleriet	46
» 13. De viktigaste sjukdomsgrupperna bland kustartilleriets stam och beväring	47
» 14. Döda och dödsorsaker vid kustartilleriet	48
» 15 a. Avskedade tillhörande stammen på grund av sjukdom och yttre skador vid kust-	48
artilleriet	48
» 15 b. Till krigstjänst oförmögna värnpliktiga på grund av sjukdom och yttre skador	48
vid kustartilleriet	48
» 16. Revaccinationen	49
» 17. Tandvården	49
» 18. Allmän sammanställning av sjukligheten och sjukdomarna vid marinen	50

TABLE DES MATIÈRES

A. Rapport.

	Pag.
1. Les médecins	9
2. Les infirmiers	10
3. Les locaux du service de santé	10
4. Le matériel de santé	12
5. Les conditions d'hygiène à terre	12
6. Les conditions d'hygiène à bord.....	13
7. Des cas d'organisation	15
8. Les maladies dans les stations de la flotte.....	17
9. L'activité dans l'hôpital de la flotte.....	20
10. Les maladies à bord	20
11. Les maladies dans l'artillerie de côtes	21
12. Les soins dentaires.....	22

B. Tableaux.

Tabl. 1 a. Étas des malades dans les stations parmi les corps de la flotte	25
› 1 b. État des malades parmi les ouvriers des arsenaux de la flotte	25
› 2. État des malades dans les stations parmi les conscrits de la flotte	26
› 3 a. Les principaux groupes de maladies parmi les corps de la flotte et les conscrits dans les stations	26
› 3 b. Les principaux groupes de maladies parmi les ouvriers des arsenaux	27
› 4. Mortalité et causes de décès dans la flotte (ouvriers des arsenaux exceptés)	28
› 5 a. Réformés des corps de la flotte pour cause de maladie ou de traumatisme externe	28
› 5 b. Réformés des conscrits de la flotte pour cause de maladie ou de traumatisme externe	28
› 6 a. Relevé des malades de l'hôpital de la flotte à Karlskrona, section médicale	29
› 6 b. Relevé des malades de l'hôpital de la flotte à Karlskrona, section chirurgicale..	34
› 7 a. Relevé de l'hôpital de la flotte à Karlskrona concernant les opérations sur les malades eutrés	39
› 7 b. Relevé de l'hôpital de la flotte à Karlskrona concernant les opérations sur les malades pat entrés	42
› 8. État des malades à bord	43
› 9. Les principaux groupes de maladies à bord	44
› 10. Mortalité et causes de décès à bord.....	44
› 11. État des malades parmi les corps de l'artillerie de côtes	46
› 12. État des malades parmi les conscrits de l'artillerie de côtes	46
› 13. Les principaux groupes de maladies parmi les corps et les conscrits de l'artillerie de côtes	47
› 14. Mortalité et causes de décès dans les corps de l'artillerie de côtes.....	48
› 15 a. Réformés des corps de l'artillerie de côtes pour cause de maladie ou de traumatisme externe	48
› 15 b. Réformés des conscrits de l'artillerie de côtes pour cause de maladie ou de traumatisme externe	48
› 16. La revaccination	49
› 17. Les soins dentaires	49
› 18. Relevé général des malades et des maladies dans la marine	50

BERÄTTELSE

Till KONUNGEN.

Jämlikt Eders Kungl. Maj:ts instruktion för marinöverläkaren får jag härmed avgiva årsberättelse över hälso- och sjukvården vid marinen för år 1935.

Stockholm den 10 juni 1936.

Underdånigst

GUNNAR NILSON.

/ *S. Radhe.*

1. Läkarpersonalen.

Omsättningen inom marinläkarkåren framgår av följande tabell.

Antal enl. stat. och nåd. brev	Beställningar	Ledigheter				Sum- ma	Åter- be- satta	Vakan- ta den 31 dec. 1935
		den 1 jan. 1935	under året genom					
			be- ford- ran	av- sked	döds- fall			
1	Marinöverläkare	—	—	—	—	—	—	—
3	Förste marinläkare	—	—	—	—	—	—	—
6	Marinläkare av första graden	—	—	—	—	—	—	—
16	» » andra » 	—	—	1	—	1	1	—
8	Marinläkarstipendiater	1	1	2	—	4	4	—
12	» över stat	—	2	5	—	7	7	—
46	Summa	1	3	8	—	12	12	—

Marinläkarkåren i flottans reserv räknade vid 1935 års utgång 105 marinläkare och 10 marinläkarstipendiater.

Vid Vaxholms kustartilleriregemente, vilket på grund av långt åtskilda ordinarie förlägningsplatser behöver två läkare, har under hela året och vid Karlskrona kustartilleriregemente under 4 $\frac{1}{2}$ månader extra läkare från marinläkarkåren varit kommenderad.

Två marinläkare å övergångsstat ha fortfarande tjänstgjort resp. å Stockholms örlogsstation och å Nya varvet i Göteborg.

Fackutbildningskurs har den 9 januari—28 februari å Karlskrona örlogsstation genomgått av sex marinläkarstipendiater över stat.

Marinläkares av 2:a graden och marinläkarstipendiater på stat kommenderingar ha efter 1925 års försvarsordning med indragning av sex sådana befattningshavare för första gången under år 1935 kunnat hållas inom den fastställda årliga medeltjänstetiden om tre månader, detta tack vare att marinläkarstipendiaterna över stat i brist på civila förordnanden frivilligt åtagit sig flera och längre kommenderingar än som författningen ålegat dem samt att kommendering från reserven ägt rum under 7 tjänstgöringsmånader.

Det i näst föregående årsberättelse framhållna behovet av ännu en marin-

läkare av 1:a graden på stat för Stockholms örlogsstation gör sig fortfarande gällande. Vaxholms kustartilleriregementes personal förlägges numera i allt större utsträckning till positioner långt ut i skärgården. Detta förhållande kräver också, utom de ovan nämnda skilda ordinarie förläggningsplatserna, ständig kommendering av extra läkare, som måste tagas från de för sjötjänst avsedda marinläkarna av 2:a graden eller stipendiaterna.

Ögonundersökningar och ögonbehandlingar på Stockholms örlogsstation ha verkställts av läkare vid marinläkarkåren i flottans reserv. I Karlskrona finnes fortfarande ingen ögonläkare.

I yttrande över 1930 års försvarskommissions betänkande har jag framhållit behovet av att återinföra två av de år 1925 indragna beställningarna som marinläkare av 1:a graden, den ena vid Stockholms örlogsstation och den andra vid Vaxholms kustartilleriregemente, ävensom uppförande på stat av två nya ögonläkarbeställningar.

Med understöd från anslaget till resestipendier vid marinläkarkåren har en läkare vid marinläkarkåren bevistat årsmötena vid Deutsche Gesellschaft für Chirurgie i Berlin och Nordisk Kirurgisk förening i Köpenhamn, en annan besökt navala institutioner vid U. S. A:s flotta för studier angående bl. a. »deep sea-diving» och en tredje deltagit i en internationell kurs i infektions-sjukdomar vid Berliner Akademie für ärztliche Fortbildung.

Sjukhusläkaren å medicinska avdelningen av flottans sjukhus i Karlskrona har å sjukhuset S:t Göran i Stockholm genomgått i nådigt brev den 26 september 1919 föreskriven utbildning i behandling av smittosamma könssjukdomar.

Uppskov för värnpliktiga läkare med fackutbildning och facktjänstgöring har beviljats i 25 fall, därav 17 av marinöverläkaren. Inga värnpliktiga läkare ha varit inkallade till sådan tjänstgöring.

2. Sjukvårdspersonalen.

Fastställda utbildningskurser hava hållits för 13 stamanställda och 24 värnpliktiga sjukvårdare.

På grund av den knappa tillgången å stampersonal ha värnpliktiga sjukvårdare kommenderats å vissa fartyg.

Extra sjuksköterskor och biträden ha måst anställas vid en scharlakans-feberegidemi i Karlskrona samt under den i övrigt ökade sjukligheten därstädes.

3. Sjukvårdslokalerna.

Inom flottans sjukhus i Karlskrona har omläggningen av korkmattorna i det närmaste avslutats.

Flottans gamla epidemisjukhus på Laboratoriehöjden i Karlskrona hålles

fortfarande i beredskap såsom tillfälligt reservsjukhus för plötsligt påkommande behov. Vid större sjuklighet eller vid epidemier av den omfattning, att landstingets reserver enligt epidemilagen ej räcka till för fästningens sjuka samt då större kontingenter av personalen av olika anledningar behöva isoleras, har detta sjukhus — oaktat sitt numera mycket bristfälliga skick — dock representerat en under sådana förhållanden nödvändig och värdefull sanitär tillgång. Bland de sjukdomar, som härvidlag kommit i fråga, böra nämnas smittkoppor, tyfoidfeber, scharlakansfeber och influensa. För något mer än 20 år sedan gjordes förberedande undersökningar med hänsyn till sjukhusets ersättande med ett nytt enkelt epidemi- och reservsjukhus på Laboratorieholmen. Då emellertid vid denna tidpunkt förarbeten pågingo för nu gällande epidemilag, nödgades man avvakta bestämmelser, som reglerade de civila myndigheternas skyldigheter och möjligheter att omhändertaga epidemisjuka från Karlskrona fästning. Men även efter epidemilagens antagande år 1920 dröjde det åtskilliga år, innan nämnda mellanhavande fastställts mellan Blekinge läns landsting och Karlskrona stad. När detta äntligen var ordnat, medförde i sin ordning kristiden och därav följande anslags-inknappning jämte från flygvapnet under en följd av år på olika sätt framställda anspråk på disposition av Laboratorieholmen ytterligare dröjsmål och osäkerhet med hänsyn till frågan om epidemi- och reservsjukhuset. Verkställd utredning visade emellertid, att annan lämplig plats för dylikt sjukhus ej stod att erhålla inom fästningens område. Det gamla epidemisjukhuset har av ovan nämnda anledningar tills vidare endast nödtorftigt underhållits, dock så att det kunnat användas för ovannämnda tillfälliga behov. Numera torde emellertid ingen orsak föreligga till vidare uppskov, utan frågan om iständsättande av det gamla eller uppförande av ett nytt enkelt epidemi- och reservsjukhus på den härför synnerligen välbelägna Laboratorieholmen bör upptagas till prövning.

I kasernernas sjukavdelning å Stockholms örlogsstation ha tandpoliklinikens lokaler nyinretts och kompletterats med hänsyn till den ökade verksamheten.

Inom övriga sjukavdelningar i marinens kaserner ha endast smärre förbättringar och underhållsarbeten utförts. Sedan numera flottans kaserner i många avseenden moderniserats, torde tiden vara inne att nyinreda och förbättra sjukavdelningarna därstädes, vilka ingalunda motsvara nutidens fordringar varken med hänsyn till sjukmönstringar, övrigt löpande arbete eller vård av där sjukskrivna. Sjukavdelningarna i kustartilleriets kaserner äro i allmänhet i bättre skick.

Fästningsläkaren i Vaxholms fästning framhåller fortfarande behovet av Oscar-Fredriksborgs sjukhus utökning med en ny sjuksal om 6 sängar genom inredning av ett nuvarande förrådsrum. Det gamla sjukhuset å Oscar-Fredriksborg har använts vid ökad sjuklighet och under regementsövnin-garna.

Sjukstugan å Märsgarn torde böra förses med elektriska värmeelement, varmvattenberedare för färskvatten samt WC i anslutning till förefintlig avloppsledning, vartill också spillvatten från köket bör avledas.

4. Sjukvårdsmaterielen.

Bakteriologisk undersökning med hänsyn till steriliteten hos marinens i förord upplagda färdiga förbandsmateriel har, såsom förut med vissa mellantider skett, utförts och visat fullt tillfredsställande bakteriefrihet.

Viss utrustning för behandling av gasskadade ombord å flottans fartyg har tillverkats å örlogsvarvet i Karlskrona.

Flygplankryssaren »Gotlands» förbandsposter ha försetts med föreskrivna lådor för färdiga sterila förband.

För Vaxholms fästning ha anskaffats nya apparater till syrgasbehandling av gasförgiftade m. fl.

Sjukstugan å Märsgarn har erhållit sjuksängar av modern typ.

5. De sanitära förhållandena i land.

I avseende å *Karlskrona örlogsstation och varv* kvarstår önskemålet om tidsenliga skollokaler och ökade kasernutrymmen för sjömanskåren. Tvätt-rummen i skeppsgossekasernen böra snarast erhålla golv av kakelplattor samt duschar. Sjömanskårens matinrättning är i högsta behov av reparation. Den f. d. rustkamarbyggnaden å Stumholmen har ombyggt och inretts till korvfabrik samt tvättinrättning för fästningen. Utrymmet i byggnaden är mycket begränsat och särskilt sistnämnda lokal synnerligen trång med de flesta maskiner och apparater monterade i ett och samma rum. För att möjliggöra torkningen har sjukhusets tvättinrättning fränhänts halva antalet torkhästar. Anordningarna i den nya inrättningen för tvättens mottagning och torkning motsvara ej moderna krav. Ett besök på platsen har endast ytterligare bekräftat min förut hysta farhåga om omöjligheten — ej minst ur mobiliserings-synpunkt — att till denna inrättning förlägga jämväl sjukhusets tvätt, vilket varit avsett. När det nya marketenteriet uppfördes, revs utan min vetskap den till badinrättningen vid sjömanskårens kaserner anslutna avlusningsanläggningen för cyanväte för att lämna rum för en mindre handtvättstuga. Om ock behandling av fartygsinredning och andra flyttbara föremål numera försigår å varvets cyankammare, stå dock kasernerna härigenom utan möjlighet till avlusning i större skala av personal, därest sådant behov skulle uppkomma, såsom under världskriget var fallet. Bland tillkomna hygieniska förbättringar å örlogsstationen torde få nämnas modernisering av kök och disktrum i skeppsgossekasernen.

Vid *Stockholms örlogsstation och varv* gör sig den oavgjorda frågan om stationens förflyttning alltså gällande genom åtskilliga av i föregående årsberättelser omnämnda hygieniska olägenheter. Också i kasern I har emellertid nu, liksom förut i de två övriga, en genomgripande reparation ägt rum, med installering av värmeledning och moderna tvätttrum, långeksgolv m. m. I köksavdelningen har disktrummet moderniserats. Kasernerna te sig alltså

numera i ett ganska tillfredsställande skick. För övrigt ha smärre hygieniska förbättringar utförts i badinrättningen, exercishuset och varvets byggnader.

Vid *Vaxholms kustartilleriregemente* ha, likaledes på grund av den oavgjorda förlägningsfrågan, i föregående årsberättelse omnämnda hygieniska missförhållanden kvarstått i avseende å inkvarteringen i det gamla kastellet och förläggningarna i de yttre linjerna, vilka, såsom jag i näst föregående årsberättelse anför, stå i skärande motsats till nutidens fordringar och måste anses staten ovärdiga. Tjänstgöringsdagarna i ytterförläggningarna ha för året uppgått till mer än 38 000. Matinrättningen å Vaxholms kastell har undergått en genomgripande modernisering och kontrasterar nu påfallande mot övriga lokaler. Modernisering av matsal med tillhörande lokaler å Oscar-Fredriksborg pågår. Undersökningar fortgå för lösande av färskvattenfrågan å Rindön. Vid inspektion fann jag anledning göra framställning till marinförvaltningen angående cementgolv och väggar i matlagningsskjulet samt avloppsledningar såväl därifrån som från diskskjulet å Ängsholmen ävensom angående en bristfälligt täckt färskvattensbrunn å Korsö.

I avseende å *Karlskrona kustartilleriregemente* utgöra WC-system, reparation av matinrättningen och modernisering av varmbadet i stadskasernen hygieniska önskemål. Utredning pågår angående förbättring av den elektriska inomhusbelysningen därstädes. Matinrättningen å Kungsholms fort har moderniserats och fri skaffning införts. Varmbadinrättningen därstädes har också reparerats.

Cyanvätebehandlingar mot ohyra ha måst företagas vardera 5 gånger i resp. kaserner och boställen vid Karlskrona örlogsstation, resp. boställen tillhörande Vaxholms fästning.

Rörande den personliga hygien och näringstillståndet hos manskapet, beklädnaden samt den utspisade kosten jämte ordning och renlighet inom kasernetablissemanten vid marinens förläggningar i land har jag i övrigt vid företagna inspektioner ej haft anledning att framställa några anmärkningar av betydelse.

6. De sanitära förhållandena till sjöss.

Liksom förut hava ombord kommenderade läkare, där så erfordrats och kunnat ske, handhaft hälso- och sjukvården även å andra till samma förband hörande fartyg.

Under tiden för de s. k. tillämpningsövningarna har särskild fartygläkare varit kommenderad å kustflottans flaggskepp och stabsläkaren embarkerad å annat i division ingående pansarskepp. Härigenom har den sistnämnde kunnat odelat ägna sig åt sina åligganden såsom stabsläkare och avsedda fördelar sålunda ernåtts. Några olägenheter av stabsläkarens embarkering å annat fartyg hava icke yppats.

Marinförvaltningen har vid lämpliga tidpunkter fortsatt de hygieniska förbättringar i stridsfartygens inredning m. m., varom jag förut gjort framställning och som medeltillgången medgivit.

En av läkarna å undervattensbåtavdelningen har anmält, att en torpedbärgning på 35 meters djup visat önskvärdheten av utsträcktare övningar för dykarna i att röra sig på sådant djup.

Ett fall av misstänkt dissimulation av lungtuberkulos hos en stamanställd ombord å ett av pansarskeppen har föranlett erinran från min sida till vederbörande stationsbefälhavare, enär det förmodats, att härigenom sekundära tuberkulosfall uppkommit.

Fartygsläkaren å »Drottning Victoria» har föreslagit införande av ett nytt längre vinteröverplagg för manskapet i form av »peajacket». Dels anses antalet vaktpälsar otillräckligt ombord, dels dessas modell vid mera rörlig tjänstgöring alltför otymplig. De korta kavajerna åter anses vintertid ej bereda tillräckligt skydd mot kylan till sjöss. Då peajackets, enligt vad jag iakttagit, användas av manskap i flera av de större utländska marinerna, synes önskemålet värt att förverkligas även hos oss.

En å »Gustaf V» kommenderad fartygsläkare har framhållit önskvärdheten av bättre anordningar i avseende å spisbrödsdistribueringen på trossbottnarna. Detta önskemål har av mig påpekats redan år 1933. Marinförvaltningen utfäste sig i underdånigt utlåtande över marinöverläkarens årsberättelse för detta år att taga frågan i betraktande i samband med utredning om utspisningen ombord.

Egna inspektioner ävensom ombord kommenderade läkares berättelser ha föranlett framställningar till marinförvaltningen angående bland annat:

Sverige-divisionens fartyg, om viss ökning av läkaruppbörden jämte säng- och beklädnadspersedlar för sjukvårdens behov sedan numera antalet förbandsplatser blivit fastställt, om förbättring av ventilationen å trossbottnarna vid brytande sjö och vid stängda vattentäta dörrar samt om färskvattentankar för tvättrummen å »Gustaf V» och »Drottning Victoria»;

»*Oscar II:s*» olämplighet för expeditioner till främmande farvatten på grund av fartygets ålder, otillfredsställande sanitära anordningar, bristande översyn och överbeläggning såsom kadettfartyg;

»*Gotland*», angående för hög lufttemperatur i diskrummet;

1:a *jagardivisionen*, angående montering av förbandsposternas lådor, vattenledning till sjukhyttorna samt flyttning av avfallstrummorna till babords sida av backen;

»*Dristigheten*», angående isolering mot värme av sjukhyttens durk samt förbättring av ventilationen i skeppskabyssen, samt

Skeppsgossefartygen, angående ångrörsledningar genom bröd- och förrådsrum, zinkklädsel av dessa rum på »Najaden» och dörrventiler för desamma å »Jarramas» samt kokkärl av rostfritt stål jämte kylskåp.

Därutöver finner jag här anledning framhålla beträffande:

»*Sverige*», behovet av lämplig lokal för profylaxen mot smittosamma könsjukdomar, såsom åtgärdats å »Gustaf V» och »Drottning Victoria» samt

»*Svea*», fartygets höga ålder och omoderna inredning, som gör detsamma olämpligt till depåfartyg.

Rörande den personliga hygien och näringstillståndet hos det sjökom-

menderade manskapet, utspisningsförhållandena jämte ordning och renlighet ombord har jag ej haft anledning till några anmärkningar av betydelse.

Inga cyanvätebehandlingar ha behövt vidtagas ombord. Ohyra, som i ett par lokaler upptäckts i tidigt stadium, har med framgång på enklare sätt utrotats. Dock har 5 gånger löstagbar fartygsinredning måst cyanvätebehandlas å varv.

Vederbörande läkare hava upprepade gånger de senare åren framhållit önskvärdheten av tandläkarutrustning å sjukstugan på Märsgarn vid Hårsfjärden för att möjliggöra tandvård under de perioder, då större antal fartyg äro förlagda därstädes. Marinförvaltningen har nödgats avstå från åtgärder med hänsyn härtill, enär det visat sig, att antalet disponibla tandläkare tyvärr ännu ej medgivit kommandering till Märsgarn.

7. Organisationsfrågor.

Såsom jag i föregående årsberättelser på sin tid upprepade gånger haft anledning framhålla, har osäkerhet rått beträffande personalens färgsinne i flera decennier. Den sedan år 1882 fastställda Holmgrenska metoden för bestämmande av färgsinnet hade nämligen länge visat sig mindre tillförlitlig, då år 1913 de första sakkunniga tillsattes för frågans utredning. Denna slutfördes emellertid efter upprepade sådana utredningar först med medicinalstyrelsens fastställelse av nytt förfaringssätt i mars 1935. Åtskilliga framställningar hava under årens lopp gjorts från marinens myndigheter beträffande färgsinnesdefekter hos sådan i tjänst varande personal, som författningsenligt skall äga normalt färgsinne. Att inga olyckshändelser inträffat på grund av färgsinnesdefekter, kan endast betecknas som en lycklig tillfällighet, då vid handelsflottan sådana ingalunda saknats.

När nu en pålitlig metod för färgsinnesundersökning förelåg, ansåg jag mig böra avgiva underdånigt utlåtande beträffande en allmän undersökning av vederbörande personal vid marinen. Med bifall härtill utfärdade Eders Kungl. Maj:t närmare föreskrifter härutinnan. Den till åttlydnad härav utförda undersökningen har slutförts och innefattat 2 776 man av flottans samt 717 man av kustartilleriets personal eller i runt tal 3 500 man. Av dessa befunnos ej mindre än 105 man vid flottan och 30 vid kustartilleriet, sammanlagt 135 eller 3·8 % grön- eller rödblinda, d. v. s. otjänstbara i de befattningar, för vilka de äro avsedda. Ytterligare ett 70-tal fall voro tvivelaktiga och av den art, att hos dem ej heller med den nya metoden färgsinnet kunde slutgiltigt fastställas utan dessa måste underkastas vidare specialundersökning.

Vad angår förstnämnda 135 verkligt färgblinda, så syntes siffran vid första påseende skrämmande med hänsyn till konsekvenserna för vederbörandes framtida befordran och tjänstgöring. En närmare undersökning genom stationsbefälhavarna och regementscheferna har emellertid givit vid handen, att lyckligtvis ett stort antal utgöres av äldre underofficerare och

äldre manskap, som inom kort komma att lämna tjänsten, samt att föga svårigheter mött för placering av de återstående till lämplig tjänstgöring, utan risk för annan vare sig personal eller materiel.

Med anledning av marinförvaltningens behandling av ett ärende rörande ny spisordning vid flottans sjukhus har jag nödgats för Eders Kungl. Maj:t framhålla, att de medicinska synpunkterna i ärenden, som detta ämbetsverk äger avgöra, numera kunna befaras icke alltid bliva behörigen tillgodosedda. Oaktat chefen för marinförvaltningen ensam fattar besluten, har det förut ansetts självklart, att sanitetsavdelningen tillhörande fackfrågor skolat avgöras med huvudsaklig hänsyn tagen till hälso- och sjukvårdens krav. Om uti ett sådant ärende t. ex. ingått kamerala eller intendenturmoment, ha dessa ansetts sekundära. I annat sammanhang har jag haft anledning framhålla vådorna av militär bestämmanderätt i medicinska ärenden. Spisordningen vid flottans sjukhus hade inom marinförvaltningen hittills behandlats som ett sjukvårdsärende. Denna spisordning skall nämligen sörja för behörig omväxling med olika portioner för olika slags sjuka under visst efter patienternas medelsjukhusvistelse lämpat antal veckor. Densamma har förut varit oberoende av marknadens tillfälliga prisfluktuationer, och kostnaderna ha likviderats för vad som faktiskt åtgått. Sjukhusets olika portioner ha varit bestämda till sammansättning och näringsvärde, och spisordningen har blott behövt ändras med längre mellantider. Härigenom har på ett enkelt sätt säkerhet ernåtts för att de sjuka erhålla den för dem avsedda kosten. Medelst två gånger årligen föreskrivna beräkningar av medelpriset har tillika utöfvats lämplig kontroll över kostnaderna. Detta system fungerade — i likhet med å landets civila sjukhus — till full belåtenhet och inkräktade ej mer än rimligt på förste läkarens arbetstid.

När det under år 1935 gällde att fastställa ett på mitt initiativ utarbetat förslag till ny spisordning, tog marinförvaltningen emellertid avsteg från förutvarande uppfattning och fastställde på chefens för intendentavdelningen förslag en spisordning efter helt annat system, grundat på ett fixerat maximibelopp för portionspriset jämte åliggande för förste läkaren att vid behov ändra portionerna efter marknadens prisfluktuationer. Den av ämbetsverket sålunda fastställda spisordningen är uppgjord efter mönster från armén och från marinens kaserners matinrättningar, som disponera intender med redogörareansvar. För att använda en bild från det civila sjukhusväsendet, skulle denna marinförvaltningens åtgärd kunna liknas vid att i stället för å lasaretsläkaren lämna sysslomannen största inflytandet över sjukhuskostnaden. Några tvingande ekonomiska eller andra sakliga skäl för att frångå föregående ordning och övergå till ett egentligen för marinens kaserner avpassat system ha efter min mening icke förelegat. Jag nödgades mot detta beslut anföra avvikande mening.

Att ett sjukvårdsärende sålunda avgjorts efter förslag från en av ämbetsverkets, för medicinska synpunkter främmande avdelningar kunde givetvis förmodas komma att leda till sakliga olägenheter. Redan ett halvt års tillämpning av marinförvaltningens föreskrifter gävo vid handen följande. Det

centrala ämbetsverket belastas med en förut obehövlig periodvis återkommande kontroll över att de sjuka verkligen erhålla lämplig kost, en kontroll, som på grund av personalbrist å sanitetsavdelningen måst utföras av en intendent å den för annat ändamål avsedda tekniska revisionsavdelningen. Stegrade marknadspriser ha föranlett vissa smärre inknappningar i sjukhusportionen, vilket visar, att marinförvaltningen temporärt kan bli okunnig om vad som utspisas. Tidsödande omräkningar av portionerna å sjukhuset i anledning av prisfluktuationer inkräkta redan under vanliga förhållanden på förste läkarens och den knappt tillmätta expeditionspersonalens arbetstid, som bättre behöves för andra viktigare uppgifter. — Det ovan sagda gäller ännu mera, om landet av politiska skäl skulle avspärras, samt för mobilisering och krig med därav följande ändringar i livsmedelstillgång och livsmedelspriser. Då böra vederbörande läkare lämnas tillfälle att så helt som möjligt ägna sig åt hälso- och sjukvården, vadan marinförvaltningens spisordningsföreskrifter synas under sådana förhållanden ingiva farhågor. — Redovisningen enligt det nya systemet har befunnits tidsödande i stället för tidsbesparande. De minskningar i förbrukning och kostnader, som marinförvaltningen ställt i utsikt, ha visat sig utebliva. En indragning av portionsförbättring till de av arbete mycket ansträngda kvinnliga biträdena har föranlett missnöje och befarats medföra svårigheter vid rekryteringen av denna personal. Slutligen kommer härtill, att förste läkaren genom den nya spisordningen ålägges ett speciellt redovisningsansvar, för vilket en läkare i allmänhet torde sakna både utbildning och kompetens och vilket i stället synes böra tillkomma en behörigen ansvarig intendent.

Det nya reglementet för militärtransporter på järnväg har icke kunnat tillämpas med hänsyn till vissa tjänsteresor för marinläkare av 2:a graden och marinläkarstipendiater, enär befogenhet saknats för marinöverläkaren att åtgärda beställning av militärbiljett i sådana fall, då det skulle kunnat ske. Enär detta synbarligen orsakats av förbiseende, har jag ansett mig böra i finansdepartementet inlämna underdånig anmälan.

Cirkulär med föreskrifter angående revaccination av marinens personal har med ledning av nyare rön på området slutgiltigt utarbetats och varit föremål för medicinalstyrelsens yttrande.

Utredning pågår rörande möjligheterna av ett enhetligt kortsystem för sjukvårdens journalföring m. m. i land och ombord.

8. Sjukligheten å örlogsstationerna.

På en sammanlagd personal om 11 427 man uppgår antalet sjukdomsfall enligt tabellerna 1 a och b samt 2 till 5 560. För totalstyrkan beräknad blir sjukprocenten 48 mot 40 och 42 de närmast föregående två åren. Medelstyrkan på örlogsstationerna närvarande per dag — arbetare inräknade — har emellertid varit 5 996 och medelsjukprocenten utgör 93 mot resp. 77 och 80 under de närmast föregående två åren.

Efter det rätten till fri läkarvård i hemmen upphävt för officerare och underofficerare samt vederlikar, upptager statistiken i denna årsberättelse blott en del av bland dem inträffade sjukdomsfall. Sjukligheten inom de olika personalgrupperna återfinnes å tabell 18.

Antalet insjuknade m. m. framgår av följande tabell:

Personal	Medelstyrka per dag	Sjuka för året	Sjuk-dagar	Medel-sjuk-procent	Medeltal sjuk-dagar per sjuk	Medeltal insjuk-nade per dag	Sjukskrivna per dag	
							Medeltal	I procent av styrkan
Stam	2 630	2 165	29 664	80	13	5·9	81	3·0
Arbetare	2 258	2 000	26 130	88	13	5·4	71	3·1
Värnpliktiga	1 108	1 395	16 923	125	12	3·8	46	4·2
Summa	5 996	5 560	72 717	93	13	15·1	198	3·3

Å tabell 3 a, som rör den militära personalen, märkas 29 fall av mässling, 172 av rubeola och 146 av påssjuka vid båda stationerna. Vid Karlskrona örlogsstation har en scharlakansfeberepidemi om 43 fall vållat stort besvär, enär smittoämnet på ett tidigt stadium fått spridning inom kasernerna. Flot-tans epidemisjukhus måste tagas i bruk, och serologiska prov jämte bakteriologiska undersökningar anlätades för att avskilja eventuellt mottagliga individer. Genom dessa och andra energiska åtgärder — dagliga inspektioner, isolering och permissionsförbud — lyckades det att hindra sjukdomens vidare spridning ej blott till kustflottan och övriga militära förläggningar utan även till stadens civila befolkning. Även å Stockholms örlogsstation nödgade en liten epidemi av scharlakansfeber på blott 8 fall till motsvarande åtgärder. Influensa har förekommit med sammanlagt 346 fall å båda örlogsstationerna, alla av lindrig art.

Av smittosamma könssjukdomar upptager tabell 3 a från Karlskrona örlogsstation 7 nyanmälda gonorrhoe-fall bland stammen och 8 bland de värnpliktiga, d. v. s. inom hela den till 5 078 man uppgående militära personalstyrkan 15 fall med en morbiditet av blott 0·3 %. Från Stockholms station angivas å nyssnämnda tabell 39 nyinträffade fall av gonorrhoe, därav 25 bland stammen och 14 värnpliktiga. Morbiditeten i gonorrhoe för Stockholms stations till 3 683 man uppgående hela militära personalstyrka blir alltså 1·06 %. De två närmast föregående årens motsvarande morbiditets-siffror voro för Karlskrona station 0·15 och 0·29 samt för Stockholms station 1·2 och 1·8 %.

Vad beträffar syfilis, så är det anmärkningsvärt, att under året intet nytt fall rapporterats bland den militära personalen. De 12 närmast föregående årens morbiditetssiffror i nyförvärvad syfilis hava för båda stationerna uppgått till blott några få tiondels procent.

Av de med gonorrhoe infekterade värnpliktiga hade som vanligt åtskilliga

ådragit sig smittan före inryckningen. Den profylaktiska behandlingen mot smittsamma könssjukdomar anlitas å örlogsstationerna fortfarande i förhållandevis ringa utsträckning och kan på grund av vissa permissionsförhållanden ej konsekvent genomföras. Å Karlskrona station insjuknade efter 42 behandlingar veterligen ingen och å Stockholms station efter 342 behandlingar 17 man i könssjukdom. På sistnämnda station hade 22 insjuknade icke använt sig av profylax.

Å tabell 3 a förekommande siffror rörande tuberkulos visa 41 fall bland den militära personalen med 31 fall å Karlskrona och 10 fall å Stockholms örlogsstation mot resp. 52 och 16 eller tillsammans 68 år 1934. De nyanmälda fallen utgöra å Karlskrona station 12 bland stammen och 9 bland de värnpliktiga samt å Stockholms station resp. 4 och 2 eller tillsammans å båda stationerna 27 fall eller samma antal som näst föregående år. Inom de tre första veckorna efter inkallelsen hos årets värnpliktiga diagnosticerade fall äro ej medräknade, enär infektionen då måste ha ägt rum dessförinnan. Morbiditeten i nyinträffad tuberkulos uppgår å Karlskrona station för stammen till 0·4 och för de värnpliktiga till 0·46 %. Motsvarande siffror utgjorde förra året 0·38 och 0·14 %. På Stockholm station uppgår sagda morbiditetsprocent i år till 0·16 för stammen och 0·13 för de värnpliktiga. Förra årets motsvarande siffror voro 0·18 och 0·16 %. Morbiditeten i tuberkulos är således fortfarande låg. För motsvarande åldrar — 20—30 år — inom den civila befolkningen torde morbiditeten enligt överläkaren Gullbrings utredning för närvarande vara omkring 2 %. Sanatorievård har av den militära personalen anlitats å Karlskrona station av 25 och å Stockholms av 5 man. Samtliga dessa sjuka ha vårdats å läns- eller kommunala sanatorier.

Från Ljungbergska fonden ha 2 125 kronor utdelats i understöd till 11 tuberkulossjuka å Stockholms örlogsstation, 6 underofficerare och 5 tillhörande sjömanskåren. På grund av det minskade antalet sådana sjuka å stationen har efterfrågan å understöd från fonden de senare åren alltjämt avtagit.

Tabell 4 utvisar 21 dödsfall bland flottans stam och värnpliktiga, varav i tuberkulos endast ett bland stammen. Den allmänna mortalitetsprocenten uppgår till 0·24 och i tuberkulos till 0·01.

Av tabell 5 a framgår, att endast 16 stamanställda på Karlskrona örlogsstation avskedats för kroppsfel, därav 7 till följd av tuberkulos. Den allmänna kassationsprocenten uppgår till 0·3 mot 0·8 närmast föregående år.

Enligt tabell 5 b hava 82 värnpliktiga på grund av kroppsfel befriats från värnpliktens vidare fullgörande. De kasserade utgöra 2·4 % av totalstyrkan värnpliktiga. Motsvarande siffra var närmast föregående år 2·3 %.

Beträffande sjukligheten bland de olika yrkesgrupperna får jag hänvisa till tabell 18.

Sjukligheten hos arbetarna framgår av tabellerna 1 b och 3 b. Bland dem inträffade sammanlagt 203 fall av influensa. På Karlskrona örlogsstation hava 3 arbetare erhållit vård för lungtuberkulos å jubileumsfondens sanatorier och å Stockholms lika många å läns- eller kommunala sanatorier.

9. Verksamheten å flottans sjukhus.

Av tabellerna 6 a och b framgår, att å sjukhuset vårdats: å medicinska avdelningen 1 179 och å kirurgiska avdelningen 615 eller tillsammans 1 894 patienter. Å medicinska avdelningen hava avlidit 11 och å kirurgiska avdelningen 6, sammanlagt 18 patienter, varav 7 arbetare.

Underhållsdagarna fördela sig sålunda:

flottans stam	14 377
flottans värnpliktiga	9 777
kustartilleriets stam och värnpliktiga	3 035
armén	785
flygvapnet	194
arbetare	3 968
Summa	32 136.

Medelsjukhusvistelsen för varje sjuk uppgår till 17 dagar, och medeltalet sjuka för varje dag utgör 88.

Antalet å intagna patienter utförda operationer är 403 och polikliniska sådana 104.

Å röntgenavdelningen hava utförts 810 undersökningar.

En sjukgymnast har varit anställd vid sjukhuset.

Angående spisordning med tillhörande redovisning får jag hänvisa till sid. 16.

Utredning har verkställts beträffande ifrågasatt samarbete med Blekinge läns landsting ifråga om vård av civila patienter.

10. Sjukligheten ombord.

Besättningsstyrkorna å rustade fartyg hava enligt tabell 8 uppgått till sammanlagt 3 927 man. Denna personal har emellertid endast delvis varit inmönstrad hela året. Medelbesättningsstyrkan per dag utgör 2 886 man. Å sjöstyrkorna hava 1 996 sjukskrivningar ägt rum. Av dessa patienter hava 837 avpolletterats och 1 159 vårdats ombord. Beräknad på medelbesättningsstyrkan per dag uppgår sjukprocenten till 69 mot 51 och 60 de närmast föregående åren. Sjukprocenten å totalstyrkan är 50. Antalet underhållsdagar för ombord vårdade uppgår till 7 311 med ett medeltal per sjuk av 6·3 dagar.

Av tabell 9 framgår, att akuta infektionssjukdomar uppträtt med 33 strödda fall av mässling på olika fartyg, 76 fall av rubeola huvudsakligen å »Sverige», »Gustaf V» och »Gotland» samt 81 fall av påssjuka å pansarskeppen. Dessutom inträffade 28 fall av dysenteri å »Dristigheten», varvid smittan synbarligen hade ådragits i Reval. Denna fartygsepidemi varade från den 24 juli till den 7 augusti. Lyckligtvis voro fallen av lindrigaste art med feber endast ett par dygn. Närmare hälften av de insjuknade voro redan vid de första symptomens uppträdande bakteriepositiva. Vidtagna åtgärder visade

sig effektiva även i det avseendet, att endast ett fall inträffade å annat fartyg, nämligen å »Svea» den 8 augusti.

Av smittosamma könssjukdomar har gonorrhoe anmälts med 77, syfilis med 2 och ulcus molle med 6 fall. Beräknad på totala besättningsstyrkan utgör årets morbiditet i gonorrhoe 1·9 % eller densamma som fjolårets. Motsvarande siffra för syfilis utgör i år 0·05 %; föregående års var 0·07 %.

Profylaxen mot smittosamma könssjukdomar har under »Oscar II:s» vinterexpedition till avlägsnare farvatten 1934—1935 använts 908 gånger; endast 4 fall av gonorrhoe och 2 av ulcus molle inträffade; av de förstnämnda hade 1 icke tagit behandling. På »Oscar II:s» sommarexpedition användes profylaxen 314 gånger; 4 fall av gonorrhoe och 2 av ulcus molle inträffade, av de förstnämnda hade 2 försummat behandling. Resultatet av profylaxen i utländska hamnar kan sålunda fortfarande betecknas såsom tillfredsställande. Å fartyg i hemlands farvatten hava sådana behandlingar också använts i enlighet med föreskrifterna. Permissionerna å några dagar vid veckoskiftet försvåra emellertid profylaxens genomförande.

Av tuberkulos äro anmälda 18 fall. Om oaktat diagnosens otillförlitlighet dessa fall läggas till grund för beräkning av morbiditeten för hela besättningsstyrkan, utgör sjukprocenten för tuberkulos 0·46. Föregående års var 0·19.

Dessa sjuka ingå efter avpolletteringen bland stationernas tuberkulosfall.

Tabell 10 utvisar endast 2 dödsfall, båda genom drunkning.

11. Sjukligheten vid kustartilleriet.

Av tabellerna 11 och 12 framgår, att på en sammanlagd styrka om 2 490 man stam och värnpliktiga, varav i medeltal 1 547 man förefunnits i tjänst per dag, inträffat 1 561 sjukdomsfall. På totalstyrkan beräknad uppgår sjukprocenten till 62, under det att medelsjukprocenten utgör 101 — mot de båda närmast föregående åren 84.

Antalet insjuknade m. m. framgår av följande tabell.

Personal	Medelstyrka per dag	Sjuka för året	Sjuk-dagar	Medel-sjuk-procent	Medeltal sjuk-dagar per sjuk	Medeltal insjuk-nade per dag	Sjukskrivna per dag	
							Medeltal	I procent av styrkan
Stam	891	679	6 043	76	8·8	1·8	16	1·8
Värnpliktiga	656	882	7 497	134	8·7	2·4	20	3·0
Summa	1 547	1 561	13 540	101	8·7	4·2	36	2·3

Såsom framgår av tabell 13, ha bland de akuta infektionssjukdomarna influensa med 207, påssjuka med 51 samt mässling och rubeola med 60 fall bidragit till sjukligheten. Dessa sjukdomar representera alltså ej mindre

än 20 % av densamma. Under tiden för årets barnförlamningsepidemi inträffade i oktober vid Vaxholms kustartilleriregemente 3 fall med hjärnsymptom, som sannolikt voro lindrig barnförlamning och alla gingo till hälsa. På grund av osäker diagnos ha de emellertid redovisats under nervsystemets sjukdomar. De smittosamma könssjukdomarna förete liksom föregående år mycket låga siffror.

Av tuberkulos ha anmälts 6 fall, därav 2 nya bland stammen och 3 bland de värnpliktiga; de nyanmällda tillhöra alla Karlskrona kustartilleriregemente. Beräknad på totalstyrkan uppgår morbiditetssiffran för i tuberkulos nyinsjuknade till 0·24 %. Motsvarande siffror för de två närmast föregående åren voro 0·23 och 0·43 %.

Tre dödsfall ha inträffat. Den allmänna mortalitetssiffran är 0·11 %.

På grund av invaliditet hava enligt tabell 15 a endast 2 stamanställda erhållit avsked. Kassationsprocenten utgör för denna personal 0·2 mot föregående år 1·3.

Enligt tabell 15 b hava bland de värnpliktiga 40 man eller 2·6 % förklarats till krigstjänst oförmögna. Motsvarande siffra för föregående år var 3·3.

12. Tandvården.

Utförda behandlingar uppgå till 18 231 och äro närmare angivna i tabell 17. Föregående år utfördes 15 498 behandlingar.

Värnpliktiga tandläkare hava till ett antal av 9, varav 8 marinens egna, tjänstgjort å örlogsstationerna samt 8 från armén under kortare perioder vid Vaxholms kustartilleriregemente. Ökningen av behandlingarna får till största delen tillskrivas, att arbetskapaciteten ökats, sedan tandläkarna å örlogsstationerna fått biträden till sitt förfogande.

TABELLER

Tabell n:r 1 a. Sjukligheten å örlogsstationerna inom flottans stam.

Örlogsstation	Kvarliggande från 1934	I n s j u k n a d e										Antal sjukdagar	Summa sjuka	Avförda			Kvarliggande till 1936	Personalsstyrka	Medeltal av personalstyrka per dag ¹	Sjukprocent
		Ålder					Årstid							Friska och förbättrade	Avsked för invallitet	Döda				
		Under 21 år	21—30 år	31—40 år	Över 40 år	Jan.—Mars	April—Juni	Juli—Sept.	Okt.—Dec.											
Karlskrona	7	825	226	65	32	545	170	102	331	19 752	1 155	1 131	16	8	—	3 150	1 536	75.1		
Stockholms	12	614	279	52	53	364	198	130	306	9 912	1 010	987	—	6	17	2 206	1 094	92.3		
Summa	19	1 439	505	117	85	909	368	232	637	29 664	2 165	2 118	16	14	17	5 356	2 630	82.3		

¹ Uppgiften grundad på det ur de dagliga styrkebeskeden erhållna antalet underhållsdagar.

Tabell n:r 1 b. Sjukligheten bland arbetare vid örlogsstationerna.

Örlogsstation	Kvarliggande från 1934	I n s j u k n a d e										Antal sjukdagar	Summa sjuka	Avförda			Kvarliggande till 1936	Personalsstyrka	Medeltal av personalstyrka per dag	Sjukprocent		
		Ålder			Årstid									Friska och förbättrade	Avsked för invallitet	Döda						
		Under 21 år	31—40 år		Över 40 år	Jan.—Mars	April—Juni	Juli—Sept.	Okt.—Dec.													
			21—30 år																			
Karlskrona	45	148	323	338	576	530	289	258	308			18 042	1 430	1 383	—	11	36	1 902	1 539	93		
Stockholms	22	14	101	151	282	208	102	114	124	8 088	570	537	2	5	26	764	719	79				
Summa	67	162	424	489	858	738	391	372	432	26 130	2 000	1 920	2	16	62	2 666	2 258	89				

Tabell n:r 2. Sjukligheten bland värnpliktiga vid örlogsstationerna.

Örlogsstation	Kvarliggande från 1934	Insjuknade						Antal sjukdagar	Summa sjuka	Avförda			Kvarliggande till 1936	Personalstyrka	Antal mötesdagar	Medeltal av personalstyrka per dag ¹	Sjukprocent
		Ålder	Årstid				Friska och förbättrade			Avsked för invaliditet	Döda						
			Jan.—Mars	April—Juni	Juli—Sept.	Oktober—Dec.											
Karlskrona	—	585	232	244	262	152	159	11 988	817	740	73	4	—	1 928	200	534	153
Stockholms	4	362	212	156	182	118	118	4 935	578	557	13	3	5	1 477	200	574	101
Summa	4	947	444	400	444	270	277	16 923	1 395	1 297	86	7	5	3 405	200	1 108	126

¹ Uppgiften grundad på det ur de dagliga styrkebeskeden erhållna antalet underhållsdagar.

Tabell n:r 3 a. De viktigaste sjukdomsgrupperna bland flottans stam och beväring å örlogsstationerna.

Sjukdomar	Karlskrona			Stockholm			Summa summarum
	Stam	Vpl.	Summa	Stam	Vpl.	Summa	
<i>Infektionssjukdomar och andra parasitära sjukdomar:</i>							
Septichæmia. Pyoseptichæmia. Abscessus.							
Phlegmone	21	8	29	24	16	40	69
Erysipelas	1	1	2	—	1	1	3
Scarlatina	11	34	45	5	3	8	53
Morbilli	2	14	16	6	7	13	29
Rubeola	142	29	171	—	1	1	172
Parotitis epidemica	24	48	72	60	14	74	146
Influenza epidemica	132	15	147	119	80	199	346
Varicellæ	—	—	—	1	—	1	1
Tuberculosis	22	9	31	8	2	10	41
Syphilis acquisita	1	—	1	—	—	—	1
Ulcus molle	2	—	2	—	—	—	2
Gonorrhoea	16	8	24	16	13	29	53
Febris. Febricula	—	—	—	39	86	125	125
Vaccinationsbesvär	—	—	—	8	13	21	21
<i>Blodbildande organens samt blodets och ämnes-</i>							
<i>omsättningens sjukdomar</i>	31	18	49	7	1	8	57
<i>Nervsystemets sjukdomar</i>	15	14	29	13	6	19	48
<i>Sinnessjukdomar</i>	1	2	3	5	1	6	9
<i>Cirkulationsorganens sjukdomar</i>	22	19	41	17	14	31	72
<i>Andningsorganens sjukdomar</i>	146	68	214	103	48	151	365
<i>Matsmältningsorganens sjukdomar</i>	471	419	890	356	188	544	1 434
<i>Njurarnas, urinvägarnas och könsorganens</i>							
<i>sjukdomar</i>	9	8	17	14	10	24	41

¹ Därav nyanmälda 12 stam och 9 vpl. — ² Därav nyanmälda 4 stam och 2 vpl. — ³ Därav nyanmälda 0 stam och 0 vpl. — ⁴ Därav nyanmälda 7 stam och 8 vpl. — ⁵ Därav nyanmälda 13 stam och 12 vpl. (dessutom pol. klin. vårdade nya fall 12 av stammen och 2 bland de vpl.) — ⁶ Därav halsfluss 136 stam och 218 vpl. — ⁷ Därav halsfluss 257 stam och 132 vpl.

Sjukdomar	Karlskrona			Stockholm			Summa summan
	Stam	Vpl.	Summa	Stam	Vpl.	Summa	
<i>Musklernas, ledgångarnas samt bensystemets sjukdomar</i>	51	30	¹ 81	45	31	² 76	157
<i>Hud- och bindvävssjukdomar</i>	56	35	91	80	62	142	233
<i>Öronsjukdomar</i>	18	25	43	23	15	38	81
<i>Ögonsjukdomar</i>	6	9	15	4	3	7	22
<i>Svulster</i>	6	2	8	4	2	6	14
<i>Genom våld och olyckshändelse uppkomna skador</i>	65	44	109	84	42	126	235
<i>Simulation och morbus nullus</i>	—	1	1	—	—	—	1
<i>Observationsfall</i>	54	80	134	53	22	75	209
Summa	1 825	940	2 265	1 094	681	1 775	4 040

¹ Därav akut ledgångsreumatism 8 stam och 11 vpl. — ² Därav akut ledgångsreumatism 4 stam och 12 vpl.

Tabell nr 3 b. De viktigaste sjukdomsgrupperna bland arbetare vid örlogsstationerna.

Sjukdomar	Karlskrona	Stockholm	Summa
<i>Infektionssjukdomar och andra parasitära sjukdomar:</i>			
Septichæmia. Pyoseptichæmia. Abscessus. Phlegmone.....	41	8	49
Erysipelas.....	2	—	2
Parotitis epidemica.....	4	—	4
Influenza epidemica.....	174	29	203
Tuberculosis.....	¹ 26	² 4	30
Syphilis acquisita.....	³ 4	—	4
Gonorrhoe.....	⁴ 1	⁵ 1	2
Febris. Febricula.....	2	34	36
<i>Blodbildande organens samt blodets och ämnesomsättningens sjukdomar</i>	14	6	20
<i>Nervsystemets sjukdomar</i>	73	32	105
<i>Sinnessjukdomar</i>	9	1	10
<i>Cirkulationsorganens sjukdomar</i>	40	9	49
<i>Andningsorganens sjukdomar</i>	290	56	346
<i>Matsmältningsorganens sjukdomar</i>	⁶ 344	⁷ 223	567
<i>Njurarnas, urinvägarnas och könsorganens sjukdomar</i>	20	9	29
<i>Musklernas, ledgångarnas samt bensystemets sjukdomar</i>	⁸ 112	⁹ 73	185
<i>Hud- och bindvävssjukdomar</i>	68	22	90
<i>Öronsjukdomar</i>	13	3	16
<i>Ögonsjukdomar</i>	16	5	21
<i>Svulster</i>	8	6	14
<i>Genom våld och olyckshändelse uppkomna skador</i>	255	66	321
<i>Morbus nullus</i>	3	—	3
<i>Observationsfall</i>	38	5	43
Summa	1 557	592	2 149

¹ Därav nya fall 2. — ² Därav nya fall 2. — ³ Därav nya fall 0. — ⁴ Nyanmäld. — ⁵ Nyanmäld. — ⁶ Därav halsfluss 48. — ⁷ Därav halsfluss 135. — ⁸ Därav akut ledgångsreumatism 6. — ⁹ Därav akut ledgångsreumatism 2.

Tabell n:r 4. Döda och dödsorsaker vid örlogsstationerna (arbetare undantagna).

Personal	Akuta infektionssjukdomar	Kroniska infektionssjukdomar (tuberkulos)	Smittesjukdomar	Cirkulationsorganens sjukdomar	Andningsorganens sjukdomar	Matsmältningsorganens sjukdomar	Öronsjukdomar	Svulster	Summa
Flottans stam	1	1	1	2	3	3	2	1	14
, värnpliktiga	—	—	—	1	6	—	—	—	7
Summa	1	1	1	3	9	3	2	1	21

Tabell n:r 5 a. Avskedade tillhörande stammen på grund av sjukdom och yttre skador vid örlogsstationerna.

S j u k d o m a r	Karlskrona	Stockholm
<i>Kroniska infektionssjukdomar (tuberkulos)</i>	7	—
<i>Nervsystemets sjukdomar</i>	1	—
<i>Cirkulationsorganens sjukdomar</i>	2	—
<i>Andningsorganens sjukdomar</i>	2	—
<i>Musklernas, ledgångarnas och bensystemets sjukdomar</i>	1	—
<i>Hudens sjukdomar</i>	1	—
<i>Öronsjukdomar</i>	1	—
<i>Ögonsjukdomar</i>	1	—
Summa	16	—

Tabell n:r 5 b. Till krigstjänst oförmögna värnpliktiga på grund av sjukdom och yttre skador vid örlogsstationerna.

S j u k d o m a r	Karlskrona	Stockholm	Summa
<i>Kroniska infektionssjukdomar (tuberkulos)</i>	13	2	15
<i>Dröppel och dess följsjukdomar</i>	—	1	1
<i>Nervsystemets sjukdomar</i>	8	—	8
<i>Sinnessjukdomar</i>	2	1	3
<i>Cirkulationsorganens sjukdomar</i>	10	4	14
<i>Andningsorganens sjukdomar</i>	2	—	2
<i>Matsmältningsorganens sjukdomar (tanddefekter)</i>	9	—	9
<i>Njurarnas, urinvägarnas och könsorganens sjukdomar</i>	3	1	4
<i>Musklernas, ledgångarnas samt bensystemets sjukdomar</i>	10	2	12
<i>Allmän klenhet</i>	3	—	3
<i>Hudsjukdomar</i>	—	2	2
<i>Öronsjukdomar</i>	6	—	6
<i>Ögonsjukdomar</i>	1	—	1
<i>Genom våld och olyckshändelse uppkomna skador</i>	2	—	2
Summa	69	13	82

Tabell nr 6 a. Vårdade vid flottans sjukhus i Karlskrona, medicinska avdelningen.

Sjuka personer	Kvarliggande från 1934	I n s j u k n a d e							Summa vårdade	A v f ö r d a				Kvarliggande till 1935	
		Ålder			Årstid					Friska och förbättrade	Avsked. el. till krigstjänst oförmögna	Döda	Summa avförda		
		Under 21 år	21—30 år	31—40 år	Över 40 år	Jan.—Mars	April—Juni	Juli—Sept.							Okt.—Dec.
Officerare och vederlikar	1	—	6	5	9	5	7	3	5	21	19	—	1	20	1
Underofficerare och d.o.	3	—	1	5	37	14	10	10	9	46	43	—	3	46	—
Flottans manskap:															
Stammen:															
Däcksavdelningen ..	3	124	60	13	6	63	42	14	84	206	199	—	1	200	6
Ekonomi- och hantverksavdelningen ..	3	27	13	3	1	10	6	6	22	47	46	—	—	46	1
Maskinavdelningen ..	3	85	42	3	1	25	50	19	37	134	131	—	—	131	3
Skeppsgossekårerna ..	3	62	—	—	—	5	8	3	46	65	63	—	—	63	2
Värnpliktiga ..	12	433	24	—	—	112	169	45	131	469	418	19	3	440	29
Kustartilleriets manskap:															
Stammen ..	—	22	12	6	—	10	16	7	7	40	39	—	—	39	1
Värnpliktiga ..	—	58	9	—	—	10	41	15	1	67	55	12	—	67	—
Arbetare ..	2	6	7	18	35	18	16	16	16	68	63	—	3	66	—
Arméns manskap.....	—	7	1	—	—	—	2	6	—	8	8	—	—	8	—
Flygvapnets manskap ...	—	6	2	—	—	1	4	1	2	8	8	—	—	8	—
Summa	30	830	177	53	89	273	371	145	360	1 179	1 092	31	11	1 134	45

Nr	Sjukdomar	Officerare och vederlikar	Underofficerare och vederlikar	Manskapa v										Summa sjuka	Dagbönare	Summa summanum	
				Flottan				Kustartilleriet		Armen	Flygvapnet						
				Stam		Värnpliktiga	Stam	Värnpliktiga									
				Maskinavdeln.	Skeppsgosse-kåren				Ekonomi- och Hantverksavd.			Däcksavdeln.					
IV. Infektionssjukdomar och andra parasitära sjukdomar.																	
21	Varfeber och variga inflammationer	3	—	3	—	3	2	11	—	5	—	—	27	1	28		
22	Ros	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	1		
23	Scharlakansfeber	—	—	—	1	—	—	6	—	1	—	—	8	—	8		
25	Mässling	—	1	3	—	3	1	16	11	13	—	2	50	—	50		
26	Röda hund	—	—	21	10	9	33	51	1	—	—	1	126	—	126		
27	Påssjuka	—	—	17	2	18	1	57	2	—	—	—	97	—	97		
31	Vattenkoppor	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1		
42	Tuberkulos:																
	a. Lung- och struptiontuberkulos.																
	b. Lungsot	1	7	16	2	3	—	7	2	3	—	1	42	16	58		
	c. Ben- och ledgångstuberkulos	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1		
	d. Lymfkörteltuberkulos.	—	—	1	1	1	—	1	—	—	—	—	4	—	4		
44	Syfilis:																
	a. Ärvt syfilis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2		
	b. Förvärvat syfilis	—	4	—	—	—	—	1	—	—	—	—	5	—	5		

Nr	Sjukdomar	Officerare och vederlikar	Underofficerare och vederlikar	Manskap av										Summa sjukar	Dagbåre	Summa summanum
				Flottan					Kustartilleriet		Armén	Flygvapnet				
				Stam					Stam	Värplikiga						
				Däckavdeln.	Hantverksavd.	Maskinavdeln.	Skeppsgosse-kärerna	Värplikliga								
45	Enkelt veneriskt sår	—	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	3	—	3	
46	Dröppel och dess följsjukdomar....	1	1	22	4	13	1	17	2	—	—	1	2	—	62	
—	Prostatitis gonorrhoeica	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	
—	Epididymitis gonorrhoeica	—	—	—	—	1	—	2	—	—	—	1	4	—	4	
—	Arthritis gonorrhoeica	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	
V. Blodbildande organens samt blodets sjukdomar.																
58	Blodbrist	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	2	3	
66	Lymphogranulomatosis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	
VI. Ämnesomsättningssjukdomar.																
68	Sockersjuka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	
VII. Kroniska förgiftnings-sjukdomar.																
78	Kronisk luminalförgiftning	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	
VII. Nervsystemets sjukdomar.																
80	Hjärnhinneinflammation	—	—	1	1	2	—	5	1	—	—	—	10	—	10	
82	Hjärnblödning. Hjärnuppmjukning	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	3	
83	Hjärninflammation. Hjärböld	—	1	1	1	—	—	1	—	—	—	—	4	—	4	
88	Ryggmärgsinflammation	—	1	—	—	—	—	2	—	2	—	—	5	—	5	
89	Ryggmärgstvinnot	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2	
94	Nervinflammation, (Neuritis. Neuralgia)	—	1	—	—	—	—	1	2	1	—	—	5	—	5	
98	Fallandesot	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	3	—	3	
100	Neurasteni	1	—	1	—	2	—	3	—	—	—	—	7	2	9	
101	Migräna	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	1	
—	Sclerosis disseminata	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	1	2	
IX. Sinnessjukdomar.																
104	Dementia præcox	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1	
105	Paranoia senilis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	
107	Dementia paralytica	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	
X. Cirkulationsorganens sjukdomar.																
112	Akut hjärtinflammation:	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	a. Endocarditis acuta	—	—	1	—	—	3	1	—	1	—	—	6	1	7	
	b. Myocarditis acuta	—	—	2	—	—	—	2	1	1	—	—	6	1	7	
113	Kroniska hjärtsjukdomar:	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	a. organiskt hjärtfel	2	—	2	1	—	1	4	1	1	—	—	12	1	13	
	b. Myocard. chron. Cardiosclerosis Cor adip.	1	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	3	9	
114	Nervösa hjärtsjukdomar	1	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	3	—	3	

Nr	Sjukdomar	Officerare och vederlikar	Underofficerare och vederlikar	Manskap av										Summa sjukar	Daglönare	Summa summanum
				Flottan					Kustartilleriet		Flygvapnet	Armen				
				Stam			Värnplikliga	Stam								
				Däckavdeln.	Ekonomi- och Hantverksavd.	Maskinavdeln.			Skeppsgosse-kårens	Värnplikliga						
	XIII. Njurarnas och urinvägarnas sjukdomar.															
173	Akut degeneration och inflammation i njurarna.....	—	—	1	—	3	—	3	2	—	2	—	11	—	—	11
174	Kronisk degeneration och inflammation i njurarna.....	—	1	—	—	1	—	—	—	1	—	—	3	2	—	5
177	Njursten.....	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
180	Inflammation i urinblåsan.....	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2
184	Hydronephros.....	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2
—	Albuminuria orthostatica.....	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	1
	XIV. Könsgorganens sjukdomar.															
185	Blåskörtelförstoring.....	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
186	Prostatitis acuta.....	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
187	Inflammation i testiklarna och bi-testiklarna.....	—	—	3	—	5	—	11	1	—	—	—	20	—	—	20
188	Hopsnöring av förhuden. (Phimosis. Paraphimosis.).....	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	1
189	Balanitis acuta.....	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	2	—	—	2
—	Urethritis non gonorrhoeica.....	—	—	3	—	—	—	5	1	—	—	—	9	—	—	9
—	Herpes genitalis.....	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	2	—	—	2
	XV. Muskelnas, ledgångarnas samt bensystemets sjukdomar.															
202	Muskelinflammation.....	—	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—	3	—	—	3
204	Inflammation i slem säckar. (Bursitis. Hygroma).....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
205	Inflammation i ledgångar.....	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	2	—	—	2
206	Akut ledgångsreumatism.....	—	—	4	—	3	5	11	1	4	1	—	29	—	—	29
207	Kronisk ledgångsreumatism.....	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	2
208	Spondylitis deformans.....	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
209	Ledstyvhets.....	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	1
216	Chondromalacia patellae.....	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
—	Andra sjukdomar i muskler, ledgångar, samt bensystem.....	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	2	—	—	2
221	Falsk ledställning:															
	Scoliosis.....	—	—	—	—	—	—	2	—	—	1	—	3	—	—	3
	Genu valgum.....	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	2	—	—	2
	Pes varus et cet.....	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	1	—	2
	XVI. Hudens sjukdomar.															
217	Erythema multiforme et nodosum.....	—	—	1	1	—	—	3	—	—	—	—	5	—	—	5
221	Zoster.....	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2
222	Eczema.....	—	1	3	1	2	—	5	—	1	—	—	13	—	—	13
223	Psoriasis.....	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	3	—	—	3
228	Impetigo contagiosa.....	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2
229	Acne.....	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	2	—	—	2
231	Furunculosis. Furunculus.....	—	—	1	—	—	—	2	—	—	—	—	3	—	—	3
234	Trichophytia.....	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	2	—	—	2

N:r	Sjukdomar	Officerare och vederlikar	Underofficerare och vederlikar	Manskap av								Summa sjuka	Daglönare	Summa summanum				
				Flottan					Kustartilleriet		Flygvapnet				Armén			
				Stam			Värnpliktiga	Skeppsgosse-kårens	Maskinavdeln.	Ekonomi- och Hantverksavd.						Dicksavdeln.	Stam	Värnpliktiga
236	Scabies	—	—	13	5	5	1	14	—	3	—	—	41	1	42			
238	Molluscum contagiosum	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	1			
240	Vaccina secudaria	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1			
—	Dermatitis acuta	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	2	—	2			
—	Condylomata acuminata	—	—	—	—	1	—	2	—	—	—	—	3	—	3			
—	Dermatitis herpetiformis	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2			
—	Argyrosis	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1			
XVII. Öronsjukdomar.																		
243	Inflammation i mellanörat med komplikationer:	—	—	3	—	—	—	5	1	1	—	—	10	—	10			
	a. Katarral inflammation i mellanörat	—	—	1	1	—	1	3	—	—	—	—	6	1	7			
	b. Varig inflammation i mellanörat	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
XIX. Svulster.																		
316	Carcinoma	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1			
320	Struma	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2	—	2			
—	Svulster till sin art ej bestämda eller bestämbara	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1			
XXI. Genom våld och olyckshändelse uppkomna skador samt akuta förgiftningar.																		
328	Ledvridning. Ledvrickning	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1			
329	Bristning. Krossning	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	3	—	3			
330	Stick-, skär-, hugg-, skott- eller krossår	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	2	—	2			
	Brännskador	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1			
331	Akut alkoholförgiftning	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	2	—	2			
335	Morbus nullus	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	1			
	Observationspatienter	—	3	23	4	25	7	101	1	5	—	2	171	3	174			

Tabell n:r 6 b. Vårdade vid flottans sjukhus i Karlskrona, kirurgiska avdelningen.

Sjuka personer	Kvarliggande från 1934	Insjuknade								Summa vårdade	Avförda				Kvarliggande till 1936
		Ålder				Årstid					Friska och förbättrade	Avsked. el. till krigsljusst oförmögne	Döde	Summa avförde	
		Under 21 år	21—30 år	31—40 år	Över 40 år	Jan.—Mars	April—Juni	Juli—Sept.	Okt.—Dec.						
Officerare och vederlikar	—	—	10	3	3	5	3	3	5	16	16	—	—	16	—
Underofficerare och d:o..	1	—	—	6	17	7	10	4	2	24	24	—	—	24	—
Flottans manskap:															
Stammen:															
Däcksavdelningen ..	6	71	27	9	1	37	29	7	35	114	110	—	—	110	4
Ekonomi- och hantverksavdelningen ..	2	6	11	1	—	5	5	2	6	20	19	—	—	19	1
Maskinavdelningen ..	1	31	22	3	—	17	17	12	10	57	57	—	—	57	—
Skeppsgossekårerna ..	1	50	—	—	—	19	7	4	20	51	49	—	2	51	—
Värnpliktige	4	150	11	—	—	44	43	44	30	165	151	8	—	159	6
Kustartilleriets manskap:															
Stammen	1	15	7	2	—	5	11	4	4	25	25	—	—	25	—
Värnpliktige	—	24	10	—	—	1	16	16	1	34	34	—	—	34	—
Arbetare	2	7	17	26	34	16	22	28	18	86	77	—	4	81	5
Arméns manskap	—	12	5	—	—	2	5	6	4	17	16	—	—	16	1
Flygvapnets manskap ..	—	3	3	—	—	4	—	—	2	6	6	—	—	6	4
Summa	18	369	123	50	55	162	168	180	187	615	584	8	6	598	17

N:r	Sjukdomar	Officerare och vederlikar	Underofficerare och vederlikar	Manskap av										Summa sjukna	Daglönnare	Summa summanum
				Plottan					Kustartilleriet							
				Stam			Värnpliktiga	Skeppsgosse-kåerna	Maskinavdeln.	Ekonomi- och Hantverksavd.	Däcksavdeln.	Värnpliktiga	Armén			
	I. Missbildningar.															
	Ductus omphalomesentericus persistens	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
	IV. Infektionssjukdomar och andra parasitära sjukdomar.															
21	Varfeber och variga inflammationer	1	1	3	1	5	6	10	1	1	—	—	—	29	5	34
22	Ros	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2
26	Röda hund	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
42	Tuberkulos:															
	a. Lung- o. struptuberkulos. Lungsot	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2
	c. Ben- och ledgångstuberkulos	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	1	4
	d. Lymfkörteltuberkulos	1	—	2	—	2	1	—	—	—	—	—	—	6	1	7
	e. Njurtuberkulos	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1
	f. Tuberkulos i könsorganen och urinblåsan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3
	h. Abscessus ad anum	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	1	2

N:r	Sjukdomar	Officerare och vederlikar	Underofficerare och vederlikar	Manskap av										Summa sjuka	Daglöpare	Summa summanum
				Flottan					Kustartilleriet		Armen	Flygvapnet				
				Stam			Värnpliktiga	Skeppsgosse-kärna	Maskinavdeln.	Ekonomi- och Hantverksavd.			Däckavdeln.			
				Stam	Stam	Stam										
45	Enkelt veneriskt sår	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
45	Dröppel och dess följsjukdomar ..	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2	—	2
46	Arthritis gonorrhoica	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
	Lymfogranuloma inguinale	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
	V. Blodbildande organens samt blodets sjukdomar.															
58	Blodbrist	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	2	3
	VI. Ämnesomsättningssjukdomar.															
67	Gikt.....	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
	VIII. Nervsystemets sjukdomar.															
80	Hjärnhinneinflammation	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	3	—	3
95	Nervförlamning	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	3	—	3
	IX. Sinnessjukdomar.															
110	Psychosis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	1
	X. Cirkulationsorganens sjukdomar.															
112	Akut hjärtinflammation:															
	b. Myocarditis acuta	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	1
116	Blödåderinflammation. (Phlebitis) ..	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	3	—	3
118	Blödåderbräck. (Varix).....	—	2	4	—	2	—	6	—	—	1	1	—	16	4	20
119	Blodpropp	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
	XI. Andningsorganens sjukdomar.															
121	Inflammation i näslemhinnan.....	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	2	—	2
123	Inflammation i näsans bihålor.....	—	—	2	4	2	3	5	—	—	1	1	—	18	1	19
124	Epistaxis.....	—	—	—	1	1	1	2	—	—	—	—	—	4	—	4
—	Deviation septi nasi	—	—	—	1	1	—	2	1	—	—	—	—	5	—	5
128	Akut inflammation i luftstrupen och i luftrören	—	—	—	—	1	1	—	1	—	—	—	—	3	—	3
134	Akut lunginflammation:															
	b. Bronchopneumonia acuta	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
137	Gangraena pulmonum	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
140	Lungsäcksinflammation	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	3	1	4
	XII. Matsmältningsorganens sjukdomar.															
144	Akut inflammation i mandlarna och svalget.....	1	—	2	—	2	1	9	—	2	1	—	—	18	2	20
145	Halsböld	—	—	3	—	2	2	3	—	2	—	—	—	12	—	12
146	Förstoring av gummandlarna. Adenoiska vegetationer	—	—	5	1	4	5	6	1	—	—	—	—	22	—	23

Nr	Sjukdomar	Manskap av											Summa summarum	
		Officiärer och vederlikar	Underofficiärer och vederlikar	Flottan					Kustartilleriet		Summa sjuka	Daglönnare		
				Stam	Värnpliktiga	Skeppsgossekarerna	Maskinavdeln.	Ekonomi- och Hantverksavd.	Däckavdeln.	Armen				Värnpliktiga
153	Akut mag- och tarminflammation: b. Enterocolitis acuta. Proctitis acuta	—	—	1	—	1	—	2	—	—	—	4	—	4
154	Kronisk maginflammation	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
155	Magsår. Duodenalsår	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
159	Blindtarmsinflammation	2	—	2	—	2	—	7	—	—	4	17	6	23
160	Tarmhinder. Tarmvred	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
161	Bräck	—	1	3	1	—	—	4	—	—	1	10	5	15
162	Fistula ani	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	2	—	2
—	Fissura ani	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	1
—	Abscessus ad anum	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
167	Gallsten	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
168	Gulsot	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
XIII. Njurarnas och urinvägarnas sjukdomar.														
173	Akut degeneration och inflammation i njurarna	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1
174	Kronisk degeneration och inflammation i njurarna	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
177	Njursten	—	3	—	—	—	—	—	—	—	1	4	2	6
180	Inflammation i urinblåsan	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2	—	2
182	Urethritis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2
183	Urinrörsförträngning	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2
184	Haematuria	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
XIV. Könsgorganens sjukdomar.														
185	Blåskörtelförstoring	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
186	Prostatitis	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
187	Inflammation i testiklarna och bi-testiklarna	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1
188	Hopsnörning av förhuden. (Phimosis. Paraphimosis)	—	—	1	—	2	2	1	1	1	—	8	—	8
189	Hydrocele	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2	—	2
XV. Muskelnas, ledgångarnas samt bensystemets sjukdomar.														
203	Inflammation i senskidor	—	—	1	—	1	—	1	—	—	—	3	—	3
204	Inflammation i slemsäckar. (Bursitis. Hygroma)	—	—	2	—	1	1	1	—	1	—	6	3	9
205	Inflammation i ledgångar	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	1
206	Akut ledgångsreumatism	—	—	1	—	—	—	1	—	1	1	4	—	4
208	Arthritis deformans	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2
211	Ledmus	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2
212	Pes planus	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
213	Ben- och benhinneinflammation	—	—	4	—	—	—	4	—	1	—	9	4	13
216	Haematoma	—	—	1	—	—	—	2	1	1	—	5	—	5
—	Ganglion	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2	—	2
—	Myositis ossificans	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	2
—	Morbus Keinboeckii	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1

Nr	Sjukdomar	Officerare och vederlikar	Underofficerare och vederlikar	Manskap av										Summa sjukta	Daglönnare	Summa summanum		
				Flottan					Kustartilleriet									
				Stam			Värnpliktiga	Skepps- och skärna	Maskinavdeln.	Ekonomi- och Hantverksavd.	Däckavdeln.	Stam	Värnpliktiga				Armén	Flygvapnet
XVI. Hudens sjukdomar.																		
222	Eczema	—	—	—	1	—	—	—	2	—	2	—	—	—	3	—	3	
228	Impetigo	—	—	—	—	—	—	5	4	1	—	—	—	—	2	—	11	
231	Furunculosis. Furunculus	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	11	—	1	
232	Carbunculus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	1	
239	Verruca	—	—	—	—	1	—	—	2	—	—	—	—	—	3	—	3	
240	Atheroma	—	—	3	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	5	
—	Condyloma acuminatum	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	2	—	2	
—	Clavus	—	—	—	—	1	—	—	2	—	—	—	—	—	3	1	4	
—	Dermatitis	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1	
—	Unguis incarnatus	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	4	1	5	
—	Hidradenitis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1	
XVII. Öronsjukdomar.																		
241	Sjukdomar i yttre hörselgången	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	2	—	2	
243	Inflammation i mellanörat med komplikationer:	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	a. Katarral inflammation i mellanörat	—	—	—	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	3	—	3	
	b. Varig inflammation i mellanörat	—	3	7	3	2	—	5	23	2	3	1	—	—	49	1	50	
	c. Inflammation i våtutskottet ..	—	1	—	—	—	—	2	2	2	—	1	—	—	8	—	8	
	d. Kolesteatombildning	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	3	—	3	
XVIII. Ögonsjukdomar.																		
251	Hordeolum	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1	
252	Chalazion	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	
258	Conjunctivitis æstivalis, catarrhalis, phlyctænulosa	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	
261	Dacryocystitis catarrhalis	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	
272	Sclerokeratitis	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	
273	Iritis, iridocyclitis	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2	1	3	
276	Cataracta	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1	
285	Retinitis	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	
296	Moyoia	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1	
297	Hypermetropia	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	2	—	2	
298	Astigmatismus	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1	
278	Glaucoma simplex	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	
300	Amblyopia	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1	
—	Bländningsskada	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	
XIX. Svulster.																		
301	Fibroma	1	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	4	
302	Lipoma	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	
316	Carcinoma	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	
320	Svulster till sin art ej bestämda eller bestämbara	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	3	1	4	

Nr	Sjukdomar	Officerare och vederlikar	Underofficerare och vederlikar	Manskap av										Summa sjukar	Daglönare	Summa summarum
				Flottan					Kustartilleriet							
				Stam					Armen							
				Däckavdeln.	Ekonomi- och Hantverksavd.	Maskinavdeln.	Skeppsgoss-kårens	Värnplikliga	Stam	Värnplikliga	Flygvapnet					
	XXI. Genom våld och olyckshändelse uppkomna skador samt akuta förgiftningar.															
327	Benbrott: a. Enkelt benbrott	1	1	6	1	2	2	15	2	3	—	—	33	15	48	
	b. Komlicerat benbrott	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	1	2	
328	Ledvridning. Ledvrickning	1	1	7	1	2	6	5	2	—	1	—	26	2	28	
329	Bristning. Krossning	—	—	10	3	3	2	12	2	9	2	—	43	8	51	
330	Stick-, skär-, hugg-, skott- eller krossår	2	—	6	1	3	2	8	1	2	1	—	26	3	34	
331	Brännskador	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	1	
333	Främmande kropp	—	—	2	—	—	—	1	1	—	—	—	4	3	7	
334	Hydrops traumat.	—	2	10	1	2	3	10	2	—	1	—	31	3	34	
—	Haemarthrosis	1	—	3	—	2	3	1	1	—	—	—	11	—	11	
—	Deformatio post traumat.	—	—	1	—	—	—	2	1	—	1	—	5	1	6	
—	Cysta traumat. epithelial.	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	1	
—	Abscisio tendinis	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	2	3	
—	Ruptura tendinis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	
—	Morbus nullus	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1	
—	Observationspatienter	—	1	4	—	1	—	7	2	3	1	—	19	1	20	

**Tabell n:r 7 a. Uppgift från flottans sjukhus i Karlskrona angående
operativt behandlade sjukdomsfall och utförda operationer å
i n t a g n a patienter.**

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskriven			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
I.						
Ductus omphalomesentericus persist.	1	Fistelexcision	1	—	—	
Chalazion	1	Utskrapning	1	—	—	
Dacryocystit. supp.	1	Incision	1	—	—	
III.						
Otit. media ac. supp. c. mastoidit.	8	Uppmejsling	8	—	—	
Otit. med. ac. supp.	2	Paracentes	2	—	—	
Otit. media ac. supp. c. mastoidit. et meningit. ..	2	Uppmejsling	—	—	2	
IV.						
Hypertrophia conchae	3	Conchotomi	3	—	—	
Deviatio septi nasi	2	Resectio submuc. septi	2	—	—	
Polyposis nasi	1	Evulsio	1	—	—	
Epistaxis	3	Kromsyrebränning	3	—	—	
Sinusitis maxillaris	5	Punktion	5	—	—	
Ethmoiditis	1	Utrymn. av ethmoidalceller	1	—	—	
V.						
Peritonsillitis	24	Incision	24	—	—	
Tonsillitis chron.	50	Tonsillectomia	50	—	—	
Hypertrophia tonsillarum ..	16	’	16	—	—	
Vegetationens adenoid	2	Abrasio	2	—	—	
Periostitis alveolaris	5	Incision	5	—	—	
VI.						
Lymfoma colli tubercul. ..	4	Incision + utskrapning	4	—	—	
Lymfoma	1	Exstirpation	1	—	—	
Lymfogranuloma inguin. ..	1	’	1	—	—	
VIII.						
Tuberculosis pulm.	1	Thoracoplastik	1	—	—	
Gangraena pulm.	1	Resectio costae + thoracotomi	—	—	1	
Empyema pleurae	1	Thoracocentes	1	—	—	
’ ,	2	Resectio costae + thoracotomi	1	—	—	1 kvarl.
XIV.						
Ulcus ventr. perf. susp.	1	Laparotomia explorativa ...	—	—	—	kvarl.
XV.						
Ileus e strangul.	1	Laparotomia + lösning	—	—	1	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskriven			Anmärkningar	
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död		
XVI.							
Appendicitis ac.	19	Appendectomy.....	17	—	—	2 kvarl.	
, chron.....	1	, 	1	—	—		
XVII.							
Hernia ing.	14	Radikaloperation	14	—	—	2 kvarl.	
XVIII.							
Contractura ani.....	1	Dilatation forcée	1	—	—		
Fistula ani.....	4	Klyvning + utskrapning....	4	—	—		
Tumores hämorrhoid.....	4	Exstirpation	4	—	—		
XX.							
Abscess. perinephrit.	1	Incision + drain.	—	—	—		kvarl.
XXIII.							
Paraphimosis	3	Reposition	3	—	—		
, 	2	Dorsalsnitt	2	—	—		
Phimosis	4	, 	2	—	—		
, 	1	Circumcisio	1	—	—		
XXIV.							
Varicocele	1	Exstirpation	1	—	—		
Epididymitis tubercul.	1	Epididymectomy.....	1	—	—		
, , 	1	Incision + utskrapning....	1	—	—		
Hydrocele testis	1	Op. enl. Winckelmann	1	—	—		
, , 	1	Exstirpation	1	—	—		
XXVII.							
Osteitis	3	Utskrapning.....	3	—	—		
Hydrops art.....	39	Punktion	37	—	—	2 kvarl.	
Haemarthrosis	10	, 	10	—	—		
Bursitis supp.	1	Incision.....	1	—	—		
Unguis incarnatus	6	Op. enl. König	6	—	—		
Paronychia	1	Extractio unguis	1	—	—		
Amputatio traumat.	1	Reamputation + sutur	1	—	—		
Abscisio tendin.	3	Sensutur	3	—	—		
Tendovaginitis supp.....	4	Incision + klyvning av senskidor	4	—	—		
Fractura ulnae et radii	1	Reposition	1	—	—		
, radii	1	, 	1	—	—		
, os. navic. man.	1	Exstirpatio partial.	1	—	—		
, antecurur.....	1	Trådsträck	1	—	—		
, , compl.	1	Revision + trådsträck	—	—	—	kvarl.	
, tarsi et metatarsi.	1	Extraktion + revision	—	—	—	,	
Luxatio menisc.	1	Resectio menisci	1	—	—		
, patellae	3	Reposition	3	—	—		
Corpus liberum genu	2	Arthrotomi + extraktion	2	—	—		
Arthrit. chron. genu	1	Provexcision av kapsel.....	—	1	—		
XXVIII.							
Abscess	30	Incision.....	30	—	—		
Carbunculus, furunculus	12	, 	12	—	—		

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskriven			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
Lymfadenitis supp.	3	Incision.....	3	—	—	
Vulnus	21	Excision + sutur	21	—	—	
' inf.	4	Incision.....	4	—	—	
Corpus alien.....	6	Extraktion.....	6	—	—	
Verruca	6	Bränning med diarermi....	6	—	—	
Clavus.....	3	Exstirpation	3	—	—	
Atheroma.....	6	' 	6	—	—	
Lipoma.....	1	' 	1	—	—	
Fibroma.....	5	' 	5	—	—	
Hidradenitis	1	Incision.....	1	—	—	
Haematoma	2	Punktion	2	—	—	
Ganglion.....	1	Exstirpation	1	—	—	
Cysta traumatica.....	1	' 	1	—	—	
Cicatrix	1	Excision	1	—	—	
Condylomata.....	4	Utskrapning	4	—	—	
Varices	12	Varisoninjektion	12	—	—	
Trombophlebitis supp.	1	Incision.....	1	—	—	
Panaritium	2	' 	2	—	—	
Anemia secundaria	1	Blodtransfusion	1	—	—	

Tabell n:r 7 b. Uppgift från flottans sjukhus i Karlskrona angående operativt behandlade sjukdomsfall och utförda operationer å i c k e i n t a g n a patienter.

S j u k d o m	Antal fall	O p e r a t i o n
Corpus alien. (öga).....	19	Extraktion
„ „ (hals).....	1	„
„ „ (finger)	5	„
Vulnus	61	Excision + sutur
„	5	Nagelextraktion
„	5	Toalett
Combustio	2	„
Panaritium	3	Incision
Abscessus	1	„ + tamp.
Tandböld	1	„
Tonsillitis chron.	1	Tonsillectomi
Summa	104	

Tabell nr 8. Sjukligheten under flottans övningsexpeditioner.

	Fartygens namn											
	Gustaf V	Drottning Victoria	Sverige	Oscar II	Gotland	Svea och I. u-båts- avdelngen	I. jagardivisionen	Driligheten och flygavdelngen	Pallander (jämte sjökrigsskoleavd.)	I. trängdivisionen	Skeppsgosseavdel- ningen	Summa
Besättningsstyrka ..	436	412	530	376	450	319	379	248	262	287	228	3 927
Antal sjukskrivna ..	437	103	364	234	242	180	186	82	28	109	31	1 996
Antal avpolleterade till sjukhus	152	41	167	41	97	89	118	50	14	54	14	837
Expeditionens längd i dagar	301	65	365	295	365	365	365	177	184	203	130	—
Antal underhållsda- gar för sjuka	1 663	247	1 086	1 173	1 661	508	399	130	48	314	82	7 311
Medeltal sjuka per dag	5.52	3.80	2.98	3.98	4.55	1.39	1.09	0.73	0.26	1.55	0.63	—
Medeltal sjuka per dag med en beräk- nad besättnings- styrka av 100 man	1.27	0.92	0.56	1.06	1.01	0.44	0.26	0.29	0.10	0.54	0.28	—

Tabell n:r 9. De viktigaste sjukdomsgrupperna

S j u k d o m a r	Fartygens namn	
	Gustaf V	Drottning Victoria
<i>Infektionssjukdomar och andra parasitära sjukdomar:</i>		
Septichæmia. Pyoseptichæmia. Abscessus. Phlegmone	3	1
Erysipelas	1	—
Scarlatina	1	—
Morbilli	10	—
Rubeola	18	—
Parotitis epidemica	46	14
Influenza ebidemica	3	—
Varicellæ	1	—
Dysenteria	—	—
Polyomyelit. acuta	—	—
Tuberculosis	1	—
Syphilis acquisita	—	—
Ulcus molle	—	—
Gonorrhoea	12	—
Febris. Febricula	2	22
Blodbidande organens sjukdomar	7	1
Ämnesomsättningens sjukdomar och kroniska förgiftningar	—	—
Nervsystemets sjukdomar	9	—
Sinnessjukdomar	2	—
Cirkulationsorganens sjukdomar	2	—
Andningsorganens sjukdomar	38	11
Matsmältningsorganens sjukdomar	217	27
Njurarnas, urinvägarnas och könsorganens sjukdomar	9	4
Musklernas, ledgångarnas samt bensystemets sjukdomar	11	2
Hud- och bindvävssjukdomar	33	5
Öronsjukdomar	15	—
Ögonsjukdomar	6	—
Svulster	—	—
Genom våld och olyckshändelse uppkomna skador	22	4
Observationsfall	34	2
Summa	503	93

Tabell n:r 10. Döda och dödsorsaker under flottans övningsexpeditioner.

S j u k d o m a r	Sverige stam	Svea stam	Summa summarnm stam
Genom våld och olyckshändelse uppkomna skador ..	1	1	2
Summa	1	1	2

under flottans övningsexpeditioner.

Fartygens namn									Summa
Sverige	Oscar II	Gotland	Svea och u-båtsav- delningen	I. jagar- divisionen	Dristig- heten och flygavdel- ningen	Psilander (jämte sjökrigs- skoleav- delningen)	I. träng- divi- sionen	Skepps- gosse- avdel- ningen	
5	2	2	2	—	—	—	2	1	18
—	—	2	—	—	—	—	—	—	3
3	—	—	—	—	—	—	5	—	9
—	9	2	4	3	—	2	3	—	33
40	—	14	4	—	—	—	—	—	76
15	—	—	1	1	—	4	—	—	81
10	23	18	13	11	—	—	1	—	79
—	—	—	—	—	—	—	2	—	3
—	—	—	1	—	28	—	—	—	29
—	1	—	—	—	—	1	—	—	2
4	—	8	1	3	1	—	—	—	18
1	—	—	—	1	—	—	—	—	2
—	5	—	1	—	—	—	—	—	6
14	7	11	11	17	2	1	1	1	77
5	—	1	1	4	—	—	3	—	38
10	4	2	3	—	1	—	3	—	31
—	—	—	—	1	—	—	—	—	1
3	—	4	5	3	—	—	1	1	26
—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
7	2	2	2	2	—	—	—	—	17
54	17	19	22	27	4	2	14	3	211
149	148	113	75	65	32	9	45	11	891
5	2	4	5	8	1	1	4	—	43
26	9	2	7	6	2	3	7	4	79
24	7	10	17	13	—	—	10	5	124
7	7	5	6	7	1	1	—	—	49
—	—	1	—	1	3	—	—	—	11
—	—	1	—	2	—	—	—	—	3
22	10	25	12	17	10	2	23	7	154
18	2	4	6	7	—	2	5	—	80
422	255	250	199	199	85	28	129	33	2 196

Tabell n:r 11. Sjukligheten inom kustartilleriets stam.

Regementen	Kvarliggande från 1934	Insjuknade								Antal Sjukdagar	Summa sjuka	Avförda				Kvarliggande till 1936	Personalsstyrka	Medeltal av personalstyrka per dag ¹ .	Sjukprocent
		Ålder				Årstid						Friska och förbättrade	Avsked för invaliditet	Avpolletterade till civilt sjukhus	Döda				
		Under 21 år	21—30 år	31—40 år	Över 40 år	Jan.—Mars	April—Juni	Juli—Sept.	Okt.—Dec.										
Vaxholms kustartilleriregemente ..	4	138	106	26	64	128	81	48	77	2 631	338	332	2	—	1	3	465	443	76
Karlskrona kustartilleriregemente ..	1	187	85	46	22	112	103	58	67	3 412	341	336	—	—	2	3	484	448	76
Summa	5	325	191	72	86	240	184	106	144	6 043	679	668	2	—	3	6	949	891	76

Tabell n:r 12. Sjukligheten bland värnpliktiga vid kustartilleriet.

Regementen	Kvarliggande från 1934	Insjuknade						Antal sjukdagar	Summa sjuka	Avförda				Kvarliggande till 1936	Personalsstyrka	Antal mötesdagar	Medeltal av personalstyrka per dag ¹	Sjukprocent
		Ålder	Årstid			Döda	Avpolletterade till civilt sjukhus			Avsked för invaliditet	Friska och förbättrade							
Vaxholms kustartilleriregemente. . .	1 167	265	88	180	121	43	3 750	433	400	17	—	—	16	782	30—170	340	127	
Karlskrona kustartilleriregemente. . .	1 194	254	92	182	148	26	3 747	449	425	23	—	—	1	759	30—170	316	142	
Summa	2 361	519	180	362	269	69	7 497	882	825	40	—	—	17	1 541	30—170	656	134	

¹ Uppgiften grundad på det ur de dagliga styrkebeskeden erhållna antalet underhållsdagar.

**Tabell n:r 13. De viktigaste sjukdomsgrupperna bland kustartilleriets
stam och beväring.**

S j u k d o m a r	Vaxholms kustartilleri- regemente			Karlskrona kustartilleri- regemente			Summa summa- rum
	Stam	Vpl.	S:a	Stam	Vpl.	S:a	
<i>Infektionssjukdomar och andra parasitära sjukdomar:</i>							
Septichæmia. Pyoseptichæmia. Abscessus.							
Phlegmone	14	10	24	5	9	14	38
Erysipelas	—	2	2	—	—	—	2
Scarlatina	—	—	—	—	1	1	1
Diphtheria	—	2	2	—	—	—	2
Morbilli	3	13	16	11	18	29	45
Rubeola	—	—	—	10	5	15	15
Parotitis epidemica	3	17	20	17	14	31	51
Influenta epidemica	67	40	107	60	40	100	207
Varicellæ	—	—	—	—	1	1	1
Tuberculosis	1	—	1	2	3	5	6
Syphilis aquisita	1	—	1	—	—	—	1
Gonorrhoea	4	3	7	2	1	3	10
Febris. Febricula	1	—	1	—	—	—	1
Vaccinationsbesvär	5	13	18	1	21	22	40
<i>Blodbildande organens sjukdomar</i>	2	1	3	—	—	—	3
<i>Ämnesomsättningssjukdomar</i>	1	—	1	—	—	—	1
<i>Nervsystemets sjukdomar</i>	11	8	19	2	6	8	27
<i>Sinnessjukdomar</i>	—	—	—	—	1	1	1
<i>Cirkulationsorganens sjukdomar</i>	3	5	8	3	5	8	16
<i>Andningsorganens sjukdomar</i>	33	51	84	38	53	91	175
<i>Matsmältningsorganens sjukdomar</i>	112	211	323	98	179	277	600
<i>Njurarnas, urinvägarnas och könsorganens sjukdomar</i>	11	10	21	4	4	8	29
<i>Musklernas, ledgångarnas samt bensystemets sjukdomar</i>	9	15	24	23	22	45	69
<i>Hud- och bindvävssjukdomar</i>	16	13	29	14	20	34	63
<i>Öronsjukdomar</i>	7	12	19	7	2	9	28
<i>Ögonsjukdomar</i>	—	2	2	—	1	1	3
<i>Genom våld och olyckshändelser uppkomna skador</i> ..	50	36	86	40	33	73	159
<i>Morbus nullus och simulation</i>	1	3	4	1	—	1	5
<i>Observationsfall</i>	5	21	26	16	27	43	69
Summa	360	488	848	354	466	920	1 668

¹ Därav nyanmälda 3 stam och 3 vpl.

Tabell n:r 14. Döda och dödsorsaker vid kustartilleriet.

P e r s o n a l	Akuta infektionssjukdomar	Genom våld och olycksfall uppkomna skador	Summa
Kustartilleriets stam	1	2	3
» värnpliktiga	—	—	—
Summa	1	2	3

Tabell n:r 15 a. Avskedade tillhörande stammen på grund av sjukdom och yttre skador vid kustartilleriet.

S j u k d o m a r	Vaxholms kustartilleriregemente
<i>Kroniska infektionssjukdomar (tuberkulos)</i>	1
<i>Musklernas, ledgångarnas samt bensystemets sjukdomar</i>	1
Summa	2

Tabell n:r 15 b. Till krigstjänst oförmögna värnpliktiga på grund av sjukdom och yttre skador vid kustartilleriet.

S j u k d o m a r	Vaxholms kustart.-regemente	Karlskrona kustart.-regemente	Summa
<i>Nervsystemets sjukdomar</i>	3	2	5
<i>Sinnessjukdomar</i>	—	1	1
<i>Cirkulationsorganens sjukdomar</i>	2	3	5
<i>Andningsorganens sjukdomar</i>	1	8	9
<i>Matsmältningsorganens sjukdomar</i>	6	3	9
<i>Njurarnas, urinvägarnas samt könsorganens sjukdomar</i>	1	2	3
<i>Musklernas, ledgångarnas samt bensystemets sjukdomar</i>	4	3	7
<i>Ögonsjukdomar</i>	—	1	1
Summa	17	23	40

Tabell n:r 16. Revaccinationen.

	Antal revaccine- rade	Resultat i %		
		Gott	Osäkert	Intet
Karlskrona örlogsstation	1 703	42.40	—	57.60
Stockholms ,	1 058	92.72	4.82	2.46
Kustflottan	320	94.37	—	5.63
Vaxholms kustartilleriregemente.....	787	78.10	—	21.90
Karlskrona ,	750	86.00	—	14.00
Summa	4 618	78.71	0.97	20.32

Tabell n:r 17. Tandvården.

	Tandfyll- ningar	Rotfyll- ningar	Extrak- tioner	Övrig behand- ling	Summa behand- lingar
Karlskrona örlogsstation	3 810	436	1 015	4 327	9 588
Stockholms ,	2 774	523	1 205	1 298	5 806
Vaxholms kustartilleriregemente.....	671	38	333	977	2 019
Karlskrona ,	324	39	263	192	818
Summa	7 579	1 042	2 816	6 794	18 231

Tabell nr 18. Allmän sammanställning av sjukligheten och sjukdomarna vid marinen.

Sjuka personer	Kvar- liggande från 1934		Insjuknade								Summa sjuka	Avförda					Kvar- liggande till 1936		Personalstyrka	Sjukprocent
			Ålder				Årstid					Friska och för- bättrade	Avpollerade till sjukhus	Avskedade eller till krigst. oförmögna	Döda	Summa avförda				
	i kaser- n, kvarter	u sjukhus	Under 21 år	21—30 år	31—40 år	Över 40 år	Jan.—Mars	April—Juni	Juli—Sept.	Okt.—Dec.							i kaser- n, kvarter	u sjukhus		
Officerare och vederlikar ..	1	1	1	40	47	42	50	29	25	26	132	97	31	—	2	130	—	2	782	17
Underofficerare och vederlikar	—	2	6	20	29	151	84	56	31	35	208	132	69	—	6	207	1	—	1 111	19
Flottans manskap:																				
Stammen:																				
Däcksavdelningen	5	2	716	485	83	21	335	314	263	393	1 312	737	553	10	4	1 304	—	8	1 829	72
Ekonomi- och hantverks- avdelningen	3	1	124	105	27	14	82	54	48	86	274	163	106	1	—	270	2	2	455	60
Maskinavdelningen	2	3	496	309	41	5	254	232	162	203	856	523	326	2	2	853	—	3	1 114	77
Skeppsgossekårerna	—	1	778	—	—	—	460	82	29	207	779	643	129	3	3	778	1	—	437	178
Värnpliktiga	—	4	1 438	680	8	—	594	600	423	509	2 130	1 090	942	86	7	2 125	—	5	3 405	63
Kustartilleriets manskap:																				
Stammen	—	3	326	179	32	4	177	158	88	118	544	535	1	2	2	540	1	3	656	83
Värnpliktiga	—	2	361	519	—	—	180	362	269	69	882	825	—	40	—	865	3	14	1 099	80
Arbetare	60	7	162	424	489	858	738	391	372	432	2 000	1 704	216	2	16	1 938	54	8	2 667	75
Summa	71	26	4 408	2 761	756	1 095	2 954	2 278	1 710	2 078	9 117	6 449	2 373	146	42	9 010	62	45	13 555	67

N:r	Sjukdomar	Officerare och vederlikar	Underofficerare och vederlikar	Manskap av								Summa sjuka	Daglönnare	Summa summarnum
				Flottan						Kustartilleriet				
				Diäksavdeln.	Hantverks- och Ekonomioch	Maskinavdeln.	Skippsgosse- och kårerna	Värnpliktige	Stam	Värnpliktige	Stam			
IV. Infektionssjukdomar och andra parasitära sjukdomar.														
21	Varfeber och variga inflammationer	—	3	21	5	24	9	44	19	—	125	49	174	
22	Ros	—	—	1	1	—	—	4	—	2	8	2	10	
23	Scharlakansfeber	—	—	10	2	10	—	40	—	1	63	—	63	
24	Difteri	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	2	
25	Mässling	—	2	10	3	10	6	21	24	31	107	—	107	
26	Röda hund	—	—	52	14	13	96	73	10	5	263	—	263	
27	Pässjuka	—	—	43	4	23	57	100	20	31	278	4	282	
29	Influenza	16	28	104	22	71	98	118	95	80	632	203	835	
31	Vattenkoppor	—	—	—	1	—	1	2	—	1	5	—	5	
36	Rödsot	1	—	11	—	2	—	15	—	—	29	—	29	
39	Akut s. k. barnförslamning	—	—	2	—	—	—	—	—	—	2	—	2	
42	Tuberkulos:	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	a. Lung- och struptuberkulos. Lung-	—	3	22	3	7	—	12	1	3	51	20	71	
	sot	—	—	2	—	—	—	1	—	—	3	2	5	
	c. Ben- och ledgångstuberkulos	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	d. Lymfkörteltuberkulos	1	1	4	—	1	—	—	—	—	7	—	7	
	e. Njurtuberkulos	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3	
	f. Tuberkulos i könsorganen och urinblåsan	—	—	2	—	—	—	—	—	—	2	5	7	
	g. Hudtuberkulos	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	1	
	h. Annan tuberkulos	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	1	
44	Syfilis:	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	b. Förvärvad syfilis	—	1	—	2	—	—	—	1	—	4	4	8	
45	Enkelt veneriskt sår	—	—	3	—	2	—	3	—	—	8	—	8	
46	Dröppel och dess följsjukdomar	1	1	52	7	30	2	36	7	4	140	2	142	
57	Andra hithörande sjukdomar:	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	a. Feber av obestämd art.	—	1	20	9	19	—	113	—	1	163	36	199	
	b. Andra parasitära sjukdomar	—	—	1	—	—	—	—	1	1	3	—	3	
	Vaccinationsbesvär	—	—	10	1	3	—	33	6	34	88	—	88	
V. Blodbildande organens samt blodets sjukdomar.														
58	Blodbrist	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2	5	7	
60	Leukemi	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	
66	Andra sjukdomar i blodet och de blodbildande organen	1	—	17	2	5	24	14	—	—	63	10	73	
VI. Ämnesomsättningssjukdomar.														
68	Sockersjuka	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	2	3	
70	Andra ämnesomsättningssjukdomar	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2	
VII. Kroniska förgiftningssjukdomar.														
71	Alkoholsjukdom	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	1	
VIII. Nervsystemets sjukdomar.														
80	Hjärnhinneinflammation	1	1	3	2	—	2	2	1	—	12	—	12	
82	Hjärnblödning. Hjärnuppmjukning	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	4	5	
83	Hjärninflammation. Hjärnböld	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	1	2	

N:r	Sjukdomar	Officerare och vederlikar	Underofficerare och vederlikar	Manskap av							Summa sjuka	Daglöpare	Summa summanum
				Flottan				Kustartilleriet					
				Stam			Värnpliktlige	Stam	Värnpliktlige				
				Däckavdeln.	Ekonomi- och Hantverksavd.	Maskinavdeln.				Skeppsgoss-kärerna			
88	Ryggmärgsinflammation	—	—	1	—	—	—	1	—	2	4	—	4
94	Nervinflammation. (Neuritis. Neuralgia)	2	4	5	1	1	—	5	—	2	20	20	40
95	Nervförlamning	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2	2	4
96	Lokal kramp:	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	a. Spasmus	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	2	3
98	Fallandesot	—	—	—	—	2	—	3	—	1	6	2	8
100	Neurasteni	—	3	—	—	2	—	8	5	9	27	—	27
101	Andra sjukdomar i nervsystemet ..	—	2	4	2	4	3	12	—	—	27	74	101
IX. Sinnessjukdomar.													
105	Paranoia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
107	Dementia paralytica	—	2	—	—	—	—	—	—	—	2	2	4
110	Psykosis	1	1	—	2	—	—	5	—	—	9	6	15
	Andra sinnessjukdomar	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	2
X. Cirkulationsorganens sjukdomar.													
112	Akut hjärninflammation	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	a. Endocarditis acuta	—	1	1	—	—	1	2	1	1	7	—	7
	b. Myocarditis acuta	1	—	1	—	—	—	1	—	1	4	1	5
113	Kroniska hjärtsjukdomar:	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	a. Organiskt hjärtfel	—	4	7	1	3	4	14	—	6	39	11	50
	b. Myocard. chron. Cardiosclerosis.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Cor adip.	1	1	—	2	—	—	1	—	—	5	8	13
114	Nervösa hjärtsjukdomar	—	—	2	—	—	—	2	—	1	5	6	11
115	Kronisk degeneration och inflammation av pulsåderna	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2
116	Blodåderinflammation. (Phlebitis) ..	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	1
118	Blodåderbräck. (Varix)	—	1	8	—	3	1	12	2	—	27	7	34
119	Blodpropp	—	—	1	—	—	—	1	—	—	2	3	5
120	Andra sjukdomar i cirkulationsorganen	—	4	—	1	—	7	3	—	—	15	12	27
XI. Andningsorganens sjukdomar.													
121	Inflammation i näslemhinnan	2	4	6	3	3	19	13	2	8	60	10	70
123	Inflammation i näsans bihålor (Spec. efter lokalisationen)	—	—	14	3	8	2	16	3	3	49	5	54
125	Inflammation i struphuvudet	5	3	9	3	6	3	11	4	4	49	11	60
128	Akut inflammation i luftstrupen och i lufttrören	10	17	65	34	32	84	105	26	66	439	269	708
129	Kronisk inflammation i luftstrupen och i lufttrören	—	—	—	1	—	2	1	—	—	4	9	13
130	Bronkiektasi	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	2	3
131	Astma	—	—	—	—	—	—	1	1	1	3	11	14
132	Lungblödning	1	1	2	—	2	—	1	—	—	7	7	14
134	Akut lunginflammation:	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	a. Pneumonia crouposa acuta	—	—	13	1	—	—	6	2	2	24	8	32
	b. Bronchopneumonia acuta	2	4	6	1	6	7	20	5	10	61	8	69
137	Gangrena pulmonum	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
138	Lungemfysen	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	1
140	Lungsäcksinflammation	1	—	9	—	3	3	12	4	6	38	5	43
142	Andra sjukdomar i andningsorganen ..	—	—	1	2	3	1	3	1	3	14	—	14

Nr	Sjukdomar	Officerare och vederlikar	Underofficerare och vederlikar	Manskap av								Summa sjuka	Daglönare	Summa summanum
				Flottan						Kustartilleriet				
				Stam			Värnpliktige	Stam	Värnpliktige					
				Däckavdeln.	Ekonomi- och Hantverksavd.	Maskinavdeln.				Skeppsgosse-kåren				
XII. Matsmältningsorganens sjukdomar.														
143	Inflammation i munhålan	—	—	—	1	2	1	2	1	4	11	—	11	
144	Akut inflammation i mandlarna och svalget	29	34	410	73	288	280	762	136	329	2 341	314	2 655	
145	Halsböld	—	2	17	2	15	8	22	5	6	77	4	81	
146	Förstoring av gommandlarna. Adenoida vegetationer	1	2	14	6	15	29	42	2	5	116	3	119	
149	Caries dentis	—	—	—	—	—	—	16	—	—	16	4	20	
153	Akut mag- och tarminflammation: a. Gastritis acuta	3	1	7	2	4	1	17	11	14	60	28	88	
	b. Enterocolitis acuta. Proctitis acuta	6	7	25	3	15	4	24	8	10	102	93	195	
154	Kronisk maginflammation	—	1	3	—	2	—	7	1	4	18	9	27	
155	Magsår. Duodenalsår	5	4	7	1	6	2	8	2	7	42	39	81	
157	Funktionell magsjukdom	1	—	4	—	2	—	6	2	1	16	10	26	
158	Kronisk tarminflammation: a. Enterocolitis chronica	3	—	—	1	3	—	3	—	—	10	6	16	
159	Blindtarmsinflammation	1	3	11	2	7	3	14	1	7	49	16	65	
161	Bräck	—	2	4	1	3	—	6	1	1	18	14	32	
162	Andra sjukdomar i matstrupen, magsäcken och tarmarna	1	3	5	—	1	—	4	—	2	16	23	39	
163	Hepatitis acuta	—	1	1	—	1	—	—	—	—	3	—	3	
167	Gallsten	2	2	1	—	—	—	—	—	—	5	1	6	
168	Gulsot	—	1	2	2	—	2	—	2	—	9	—	9	
170	Andra sjukdomar i levern, gallblåsan, gallvägarna och bukspottkörteln	2	2	—	—	—	—	—	—	—	4	1	5	
171	Bukhinneinflammation: a. Peritonitis acuta	—	—	—	—	—	1	1	—	—	2	—	2	
172	Andra sjukdomar i bukhinnan	—	—	1	—	—	—	6	—	—	7	—	7	
XIII. Njurarnas och urinvägarnas sjukdomar.														
173	Akut degeneration och inflammation i njurarna	—	1	3	—	5	1	2	1	3	16	4	20	
174	Kronisk degeneration och inflammation i njurarna	—	—	—	—	1	—	1	—	2	4	7	11	
177	Njursten	4	5	—	—	1	—	1	3	—	14	3	17	
180	Inflammation i urinblåsan	—	—	—	—	—	—	3	—	2	5	2	7	
183	Urinrörsförträngning	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	2	
184	Andra sjukdomar i njurarna och urinvägarna	—	1	10	—	4	—	8	2	3	28	6	34	
XIV. Könsorganens sjukdomar.														
185	Blåskörtelförstoring	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	1	
187	Inflammation i testiklarna och bi-testiklarna	—	—	4	1	4	4	4	1	2	20	3	23	
188	Hopsnörning av förhuden. (Phimos. Paraphimosis.)	—	—	3	—	4	—	1	2	1	11	—	11	
189	Andra sjukdomar i könsorganen	—	—	—	1	1	—	8	2	1	13	2	15	

Nr	Sjukdomar	Officerare och vederlikar	Underofficerare och vederlikar	Manskap a v								Summa sjuka	Daglonare	Summa summanum
				Flottan					Kustartilleriet					
				Stam			Värnpliktige	Stam	Värnpliktige					
				Däckssavdeln.	Ekonomi- och Hantverksavd.	Maskinavdeln.				Skeppsgosse-karerna				
261	Dacryocystitis catarrhalis	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	2	
263	Keratitis phlyctenulosa	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	1	
264	» ulcerosa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	
273	Iritis, iridocyclitis	—	—	1	—	1	—	—	—	—	2	1	3	
296	Myopia	—	—	1	—	—	—	1	—	—	2	—	3	
298	Astigmatismus	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	1	
300	Andra ögonsjukdomar	—	—	2	1	2	—	2	3	—	10	5	15	
XIX. Svulster.														
301	Fibroma	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	
302	Lipoma	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	2	
307	Myoma	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3	
316	Carcinoma	—	1	—	—	1	—	—	—	—	2	5	7	
319	Andra svulster	—	—	1	—	1	3	2	—	—	7	—	7	
320	Svulster till sin art ej bestämda eller bestämbara	—	1	2	—	2	—	1	—	—	6	5	11	
XXI. Genom våld och olyckshändelse uppkomna skador samt akuta förgiftningar.														
327	Benbrott:													
	a. Enkelt benbrott	2	1	16	2	12	3	27	8	6	77	24	101	
	b. Komplicerat benbrott	—	—	1	—	—	—	1	—	—	2	—	2	
328	Ledvridning. Ledvrickning	4	4	31	9	18	17	23	36	27	169	40	209	
329	Bristning. Krossning	3	4	25	4	10	21	37	25	26	155	62	217	
330	Stick-, skär-, hugg-, skott- eller kross-sår	3	5	23	2	13	15	30	5	9	105	134	239	
331	Brännskada	—	2	—	4	6	—	9	2	—	23	21	44	
333	Främmande kropp	—	—	—	—	1	—	1	3	1	6	29	35	
	Drunkning	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	1	
334	Andra skador	—	—	—	1	2	—	2	—	—	5	11	16	
335	Akut förgiftning	—	—	—	—	2	—	1	—	—	4	1	5	
	Morbus nullus	—	—	—	—	—	—	—	2	2	4	—	4	
	Simulatio	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	3	4	
	Observationspatienter	3	9	67	15	34	23	139	20	48	358	43	401	